ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

សុន្ទរកថាស្វាគមន៍
និងរបាយការណ៍បូកសរុបលទ្ធផលសន្និបាតអប់រំ យុវជន និងកីឡា
ឯកឧត្តមបណ្ឌិតសភាចារ្យ ហង់ជួន ណារ៉ុន ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
ថ្លែងក្នុងពិធីបិទសន្និបាតបូកសរុបការងារអប់រំ យុវជន និងកីឡា
ឆ្នាំសិក្សា ២០២២-២០២៣ និងទិសដៅឆ្នាំសិក្សា ២០២៣-២០២៤

វិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យាកម្ពុជា, ថ្ងៃទី២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២៤

សូមគោរព៖

- **សម្តេចមហាបវរធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ជាទីគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់!
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋលេខាធិការ អនុរដ្ឋលេខាធិការ
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ ប្រធានក្រុមប្រឹក្សា អភិបាលនៃគណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ តំណាងអង្គទូតនានា និងដៃគូអភិវឌ្ឍ
- លោក លោកស្រី ប្រតិភូអប់រំ យុវជន និងកីឡា រាជធានី ខេត្ត
- អង្គសន្និបាតទាំងមូល ជាទីមេត្រី !

ថ្ងៃនេះជាទិវាប្រកបដោយនក្ខត្តឫក្សដែលយើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នាជាថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីរាជការនៃក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា រួមជាមួយអង្គពិធីទាំងមូលមានកិត្តិយស សូមធ្វើបដិសណ្ឋារកិច្ចយ៉ាងកក់ក្តៅចំពោះវត្តមានដ៏ឧត្តុង្គឧត្តមរបស់ **សម្តេចមហាបវរធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នៅក្នុង «ពិធីបិទសន្និបាតបូកសរុបការងារអប់រំ យុវជន និងកីឡា ឆ្នាំសិក្សា២០២២-២០២៣ និងទិសដៅឆ្នាំសិក្សា ២០២៣-២០២៤» នៅវេលានេះ។

ក្នុងឱកាសដ៏មហាប្រសើរនេះ ខ្ញុំបាទមានកិត្តិយសសូមការអនុញ្ញាតរាយការណ៍ជូន **សម្តេចធិបតីនាយករដ្ឋមន្ត្រី** ព្រមទាំងអង្គសន្និបាតទាំងមូលអំពី សមិទ្ធផលការងារសំខាន់ៗ ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០២២-២០២៣ ជាពិសេសលទ្ធផលនៃការអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់

វិស័យអប់រំ យុវជន និងកីឡារយៈពេល ៦ខែ ដើមអាណត្តិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ដែលមានខ្លឹមសារដូចតទៅ៖

១. ផ្នែកបរិមាណវិស័យ

ក្នុងឆ្នាំសិក្សា ២០២៣-២០២៤ សាលារៀនចំណេះទូទៅ និងមត្តេយ្យសិក្សាមានចំនួន ១៩,៣៤១កន្លែង ក្នុងនោះសាលាមត្តេយ្យសិក្សាគ្រប់រូបភាពមាន ៨,៨៩១កន្លែង សាលាបឋមសិក្សា ៨,២៥២ (ឯកជន ៨៥៤) អនុវិទ្យាល័យ ១,៣៤១ (ឯកជន ៩៩) និងវិទ្យាល័យ ៨៩៧ (ឯកជន ៣១៦)។ គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាទូទាំងប្រទេសមាន ១៦៩កន្លែង ក្នុងនោះគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាសាធារណៈ ៧៨ និងគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាឯកជន ៩១។ ការកើនឡើងនៃចំនួនអនុវិទ្យាល័យ វិទ្យាល័យ និងសិស្សមធ្យមសិក្សា បានធ្វើឱ្យចំនួនសិស្សក្នុងបន្ទប់រៀនកើនឡើងច្រើន គ្រូមិនអាចអនុវត្តវិធីសាស្ត្របង្រៀនថ្មី និងប៉ះពាល់ដល់គុណភាពនៃការសិក្សា។ ក្នុងន័យនេះ ក្រសួងនឹងអនុវត្តតាមគោលការណ៍ពង្រឹង ៨០% ពង្រីក ២០% តាមអនុសាសន៍របស់ **សម្តេចធិបតី**។

សិស្ស និងនិស្សិតសរុប ៤,០៩៦,៧៥៨នាក់ ក្នុងនោះ

- កុមារតូចទទួលបានសេវាអប់រំគ្រប់រូបភាព ៤០០,៩៥៩នាក់ ស្រី ៥០.២% និងមានអត្រាចូលរៀនកុមារអាយុ ៥ ឆ្នាំកើនឡើងពី ៥៩.៩% នៅឆ្នាំ២០១៤ ដល់ ៦៥.៤% នៅឆ្នាំ២០២៤
- សិស្សបឋមសិក្សា ២,២៦៥,៧៨៣នាក់ ស្រី ៤៧.៩% និងមានអត្រាពិតនៃការសិក្សាកើនឡើងពី ៩៨.២% នៅឆ្នាំ២០១៤ ដល់ ៩៩.៦% នៅឆ្នាំ២០២៤ និងអត្រារួមនៃការសិក្សា ១១០%
- សិស្សមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ ៧១១,១១៣នាក់ ស្រី ៥៣.៣% និងមានអត្រារួមនៃការសិក្សាកើនឡើងពី ៥៥.៣% នៅឆ្នាំ២០១៤ ដល់ ៦៥.៥% នៅឆ្នាំ២០២៤
- សិស្សមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ ៤៣០,៧៩២នាក់ ស្រី ៥៥% និងមានអត្រារួមនៃការសិក្សាកើនឡើងពី ២៤.៩% នៅឆ្នាំ២០១៤ ដល់ ៤៦.៧% នៅឆ្នាំ២០២៤
- សិស្សមធ្យមសិក្សាចំណេះទូទៅនិងបច្ចេកទេស ៣,៥១២នាក់ ស្រី ៣៥.៤%
- និស្សិតឧត្តមសិក្សា ២៨៤,៥៩៩នាក់ ស្រី ៥២.៣% និងមានអត្រារួមនៃការសិក្សា (អាយុ១៨-២២ឆ្នាំ)កើនឡើងពី ១២.៥% នៅឆ្នាំ២០១៤ ដល់១៧.៩% នៅឆ្នាំ២០២៤។

អ្នកសិក្សាបានទទួលការអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធតាមគ្រប់កម្មវិធីសរុប ៤០,៨៤៤នាក់ ក្នុងនោះ អ្នកចូលរៀនកម្មវិធីអក្ខរកម្មអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ ១៦,៥៨៧នាក់ អ្នកសិក្សាជំនាញមុខរបរងាយៗ ១១,២០៣នាក់ អ្នកសិក្សាកម្មវិធីសមមូលបឋមសិក្សានិងមធ្យមសិក្សា ៨,៣១០នាក់ និងអ្នកសិក្សាបំពេញវិជ្ជាបឋមភូមិ និងទុតិយភូមិ ៤,៧៤៤នាក់។

ក្រុមប្រឹក្សាកុមារកម្ពុជាមានសមាជិកសរុប ១,៥៦៣,២៩៤នាក់ និងក្រុមប្រឹក្សាយុវជនកម្ពុជាមានសមាជិកសរុប ៣៧៤,៦៨៤នាក់។ កាយរឹទ្ធិជាតិកម្ពុជាមានសមាជិកសរុប ១៨០,០០០នាក់ ក្នុងនោះកាយរឹទ្ធិប្អូន ១៨,១១៦នាក់ កាយរឹទ្ធិជំទង់ ១២៣,៥៩៥នាក់ កាយរឹទ្ធិរៀមច្បង ២២,១១៧នាក់ មេដឹកនាំកាយរឹទ្ធិ ១៣,៥៦៧នាក់ និងសមាជិកកិត្តិយស ២,៥០៥នាក់។

ក្រសួងបានប្រមូលផ្តុំគ្រូបង្វឹក គ្រូជំនួយ អនុរក្ស និងកីឡាករ ១,៣៨៤នាក់ មកធ្វើការហាត់ហ្វឹកហ្វឺនបង្កើនសមត្ថភាពបច្ចេកទេស ដើម្បីចូលរួមការប្រកួតកីឡាស៊ីហ្គេម លើកទី៣២ និងអាស៊ានប៉ារ៉ាហ្គេមលើកទី១២ នៅឆ្នាំ២០២៣ ដែលកម្ពុជាធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះ និងចូលរួមការប្រកួតកីឡាជាលក្ខណៈអន្តរជាតិនានា ប្រកបដោយលទ្ធផលគួរជាទីមោទនៈ។

បុគ្គលិកអប់រំសរុប ១២៤,៥១៧នាក់ ស្ត្រី ៤៧.៥% ក្នុងនោះថ្នាក់ជាតិ ៤,៩៧៨ នាក់ ស្ត្រី ៣៣.៣% និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ១១៩,៥៣៩នាក់ ស្ត្រី ៤៨.១% ក្នុងនោះបុគ្គលិកមិនបង្រៀន ៣៣,៣៥៥នាក់ ស្ត្រី ៣១.៩% និងបុគ្គលិកបង្រៀន ៨៦,១៨៤នាក់ ស្ត្រី ៥៤.៣%។ ដើម្បីតម្លើងបៀវត្សដល់គ្រូបង្រៀន ចំនួនបុគ្គលិកអប់រំដែលជ្រើសរើសថ្មីត្រូវបានកាត់បន្ថយពី ៥,០០០នាក់ មកត្រឹម ៣,០០០នាក់ក្នុងមួយឆ្នាំ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ក្នុងរយៈពេល ១០ឆ្នាំ ចុងក្រោយនេះ បុគ្គលិកអប់រំចំនួន ១,០៦៩នាក់ត្រូវបានផ្ទេរចេញពីក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡាទៅបម្រើការនៅក្រសួងផ្សេង ជាពិសេសក្រសួងមហាផ្ទៃ ដើម្បីបម្រើការងារក្នុងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត ក្រុមប្រឹក្សាស្រុក។ បុគ្គលិកអប់រំចំនួន ៥,១១៦នាក់បាន បោះបង់ចោលការងារជាមធ្យម ៥០០នាក់ក្នុង១ឆ្នាំ និង បុគ្គលិកអប់រំចំនួន ១២,៨៦៦នាក់ បានចូលនិវត្តន៍ជាមធ្យម ១,២៨៦នាក់ ចូលនិវត្តន៍ក្នុង១ឆ្នាំ។ ដូចនេះ ក្នុងមួយឆ្នាំ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាទទួលបានក្របខណ្ឌចំនួន ៣,០០០នាក់ និងបាត់ទៅវិញ ១,៩០៤នាក់ ពោលគឺនៅសល់ ១,០៩៦នាក់ ក្នុង១ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ។

២. ផ្នែកគុណាវិស័យ

ក្រសួងបាន និងកំពុងអនុវត្តយ៉ាងសកម្មនូវវិធានការគន្លឹះ ៤ ចំណុចរបស់ **សម្តេចធិបតីនាយករដ្ឋមន្ត្រី** ដែលបានដាក់ចេញអនុសាសន៍ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ នាសម័យប្រជុំដំបូងគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

សម្រាប់នីតិកាលទី៧ សំដៅលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំ ដោយផ្តោតសំខាន់លើការពង្រឹងគុណភាពសាលារៀនរដ្ឋ ចាប់ពីកម្រិតមត្តេយ្យសិក្សាដល់មធ្យមសិក្សា៖ ទី១) ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ចសាលារៀន, ទី២) ការពិនិត្យ កែសម្រួល និងរៀបចំកម្មវិធីសិក្សា និងសកម្មភាពក្រៅម៉ោងសិក្សាឱ្យស្របទៅតាមតម្រូវការក្នុងការពង្រឹងចំណេះដឹង វិន័យ សីលធម៌ និងឥរិយាបថរបស់សិស្ស, ទី៣) ការយកចិត្តទុកដាក់លើសុខភាពរបស់សិស្ស តាមរយៈកម្មវិធីអាហារូបត្ថម្ភដល់កុមារ និងការត្រួតពិនិត្យ គុណភាពចំណីអាហារនៅតាមសាលា, ទី៤) ការជំរុញ និងលើកទឹកចិត្តការចូលរួមរបស់មាតាបិតា អ្នកអាណាព្យាបាល និងសហគមន៍ក្នុងការអប់រំស្របតាមពាក្យស្លោក ភាពជាដៃគូរដ្ឋ និងសហគមន៍ដើម្បីការអប់រំ។ បន្ថែមពីលើនេះ ក្រសួងបានកំណត់អាទិភាពចំនួន៤បន្ថែមទៀតគឺ ទី៥).ការអប់រំឌីជីថល, ទី៦).ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលឧត្តមភាពនៅគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា, ទី៧).ការកសាងប្រព័ន្ធនិងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព, និងទី៨) ការអភិវឌ្ឍការអប់រំកាយ និងកីឡា។

ខ្ញុំសូមគោរពរាយការណ៍ជូននូវវឌ្ឍនភាពសំខាន់ៗដែលសម្រេចបាន ក្នុងរយៈពេល ៦ខែដើមអាណត្តិទី៧ ដូចតទៅ ៖

២.១ ការអនុវត្តសាលារៀនគំរូ

ក្រសួងបានចេញប្រកាសដាក់ឱ្យអនុវត្តស្តង់ដាសាលាមត្តេយ្យសិក្សាគំរូ សាលាបឋមសិក្សាគំរូ និងសាលាមធ្យមសិក្សាគំរូ រួមជាមួយនឹងយន្តការគាំទ្រ និងអនុវត្តស្តង់ដាសាលារៀនគំរូ ដើម្បីធានាបានការអនុវត្តមានភាពច្បាស់លាស់ និងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២៤ សាលារៀនចំនួន ៧៩៣ ត្រូវបានជ្រើសរើសជាសាលារៀនគោលដៅអនុវត្តស្តង់ដាសាលារៀនគំរូ ដើម្បីធ្វើអធិការកិច្ច ផ្តល់ការគាំទ្រ និងជំរុញការអនុវត្ត ក្នុងនោះសាលាមត្តេយ្យសិក្សា ៩៦ សាលាបឋមសិក្សា ៣៤៨ និងសាលាមធ្យមសិក្សា ៣៤៩។ ក្រសួងបាននិងកំពុងជំរុញការអនុវត្តសាលារៀនគំរូតាមគ្រប់រូបភាពដោយប្រើប្រាស់យន្តការនិងធនធានសរុប ទាំងថវិការដ្ឋ និងថវិកាដៃគូអភិវឌ្ឍ ក្នុងនោះក្រសួងបានប្រជុំជាមួយអង្គភាពនៅរដ្ឋបាលកណ្តាល និងមន្ទីរអប់រំ យុវជន និងកីឡារាជធានី ខេត្ត ដើម្បីពិនិត្យស្ថានភាពឥណទានថវិកាឆ្នាំ២០២៤ ក្នុងគោលបំណងកៀរគរឥណទានថវិកាពីសកម្មភាពផ្សេងទៅផ្តោតលើការអនុវត្តសាលារៀនគំរូ ដោយសរុបថវិកាបាន ១៥,៥៤៣,២០០,០០០ រៀល ឬស្មើនឹង ៣.៨លានដុល្លារ។ ជាមួយនេះ ក្រសួងបានធ្វើការវាយតម្លៃ និងទទួលស្គាល់ជ័យលាភីសាលារៀនគំរូចំនួន ១២០ ដោយផ្អែកលើគោលការណ៍៖

- សាលារៀនធ្លាប់ទទួលបានជ័យលាភីជានាយកល្អ និងសាលារៀនស្អាត
- សាលារៀនដែលទទួលជ័យលាភីជាអង្គភាពផ្តល់សេវាសាធារណៈគំរូក្នុងវិស័យអប់រំ

- សាលារៀនដែលមានសិស្សនិទ្ទេស A, និទ្ទេស ABC, និងភាគរយប្រឡងជាប់ច្រើនក្នុងការប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ
- សាលារៀនដែលបានចូលរួមវង្វាយតម្លៃការសិក្សាកម្រិតតំបន់ SEA-PLM និងកម្រិតអន្តរជាតិ PISA និងមានសិស្សទទួលបានពិន្ទុខ្ពស់
- សាលារៀនជំនាន់ថ្មី វិទ្យាល័យចំណេះទូទៅនិងបច្ចេកទេស និងសាលារៀនទទួលបានពិន្ទុខ្ពស់ក្នុងការវាយតម្លៃស្តង់ដាសាលារៀនគំរូ។

នៅក្នុងការអនុវត្តសាលារៀនគំរូឆ្នាំទី១ ក្រសួងបានចេញប្រកាសទទួលស្គាល់សាលារៀនទាំង ១២០ នៅក្នុងឱកាសសន្និបាតអប់រំ និងបានលើកទឹកចិត្តឱ្យសាលារៀនទាំង ១២០ និងសាលារៀនដទៃទៀត បន្តធ្វើការកែលម្អ និងអនុវត្តឱ្យបានពេញលេញនូវស្តង់ដាសាលារៀនគំរូនៅឆ្នាំបន្តបន្ទាប់ទៀត។ ជាមួយគ្នានេះ ក្រសួងបានទទួលស្គាល់ **មជ្ឈមណ្ឌលសិក្សាពេញមួយជីវិតស្រែក្នុង** ស្ថិតក្នុងស្រុកជុំគីរី ខេត្តកំពត ជាមជ្ឈមណ្ឌលសិក្សាពេញមួយជីវិតគំរូ ដោយមើលឃើញអំពី លទ្ធផលនៃការបំពេញការងារល្អ និងភាពជាអ្នកដឹកនាំល្អរបស់លោកនាយក។

ដើម្បីគាំទ្រដល់កំណែទម្រង់សាលារៀន ក្រសួងបានកែលម្អការងារ**អធិការកិច្ច** ដែលជាកិច្ចការដ៏សំខាន់មួយក្នុងការគាំទ្រសាលារៀនគំរូ ដោយក្រសួងបានបន្សុំឧបករណ៍អធិការកិច្ចជាមួយស្តង់ដាសាលារៀនគំរូ ដើម្បីក្តាប់បានស្ថានភាពរបស់សាលារៀននីមួយៗ និងឈានទៅរៀបចំសកម្មភាពជាក់លាក់សម្រាប់ចុះជួយគាំទ្រ។

ការរៀបចំតេស្តស្តង់ដា៖ ដើម្បីពង្រឹងវង្វាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សនៅកម្រិតសាលារៀន និងជាមូលដ្ឋានសម្រាប់រៀបចំផែនការកែលម្អសាលារៀន។ ក្រសួងបាន និងកំពុងរៀបចំសេចក្តីណែនាំ ដើម្បីជំរុញឱ្យសាលាបឋមសិក្សា និងសាលាមធ្យមសិក្សាអនុវត្តតេស្តស្តង់ដាបានច្បាស់លាស់។ ការធ្វើតេស្តស្តង់ដា ប្រចាំខែ ត្រីមាស និងឆមាស លទ្ធផលនឹងត្រូវយកមកកែលម្អការបង្រៀននិងរៀន។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ក្រសួងចាប់ផ្តើមយកសំណួរតេស្តកម្រិតតំបន់ និងកម្រិតអន្តរជាតិមកអនុវត្តតាមសាលារៀន ដើម្បីជានាសង្គតិភាពរវាងការរៀន និងការបង្រៀន និងការធ្វើតេស្ត។

ការអនុវត្តវិធីសាស្ត្របង្រៀន ដែលបានអនុវត្តនៅសាលារៀនជំនាន់ថ្មី៖ ដោយក្រសួងបាន និងកំពុងជំរុញឱ្យសាលារៀនគំរូអនុវត្ត "វិធីសាស្ត្របង្រៀនថ្មី" ដូចជាការបង្រៀនតាមបែបគម្រោង ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាក្នុងការបង្រៀន ជាដើម ដើម្បីពង្រឹងគុណភាពអប់រំ និងលើកកម្ពស់បំណិនសតវត្សទី២១ និងឆ្លើយតបនឹងតេស្ត PISA។

យុទ្ធសាស្ត្រការបង្រៀននិងរៀនពេញមួយថ្ងៃ៖ ក្រសួងបានដាក់ឱ្យអនុវត្តការរៀន និងបង្រៀនពេញមួយថ្ងៃ ដោយប្រើមូលនិធិសមធម៌នៅតាមសាលាបឋមសិក្សាចំនួន ២០កន្លែង។ ជាមួយនេះ ក្រសួងបាននិងកំពុងរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្របង្រៀនពេញមួយថ្ងៃ តាមរយៈការលើកកម្ពស់អំណានបន្ថែម និងការធ្វើស្វ័យសិក្សា ដោយប្រើប្រាស់សន្លឹកកិច្ចការ កម្មវិធីកីឡា ការងារសង្គម ការបង្រៀនសិល្បៈ និងវប្បធម៌ខ្មែរ ស្របតាមអនុសាសន៍ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតរបស់ **សម្តេចធិបតីនាយករដ្ឋមន្ត្រី**។

ការអនុវត្តកម្មវិធីក្រៅម៉ោងសិក្សា៖ ក្រសួងបានជំរុញឱ្យសាលារៀនដែលមានសក្តានុពល ដើម្បីបង្កើនម៉ោងសិក្សាពី ៤ម៉ោងក្នុង ១ថ្ងៃ នាពេលបច្ចុប្បន្នទៅ ៦ម៉ោងក្នុង១ថ្ងៃ ឬ ៤០ម៉ោងក្នុង១សប្តាហ៍ ដោយគិតគូរអំពីលទ្ធភាពនៃបន្ទប់រៀន និងចំនួនគ្រូបង្រៀន។ ក្រសួងបានចេញសេចក្តីណែនាំ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាវត្តមានរបស់គ្រូបង្រៀន និងវត្តមានរបស់សិស្ស ព្រមទាំងការពង្រឹងវិន័យនៅក្នុងនិងក្រៅសាលារៀន។ ក្រសួងបានជំរុញឱ្យសាលារៀនរៀបចំយន្តការ និងបង្កើតក្លឹបសិក្សាដើម្បីធ្វើស្វ័យសិក្សា និងការជួយសិស្សរៀនយឺត។ ជាមួយនេះ ក្រសួងបានចេញសេចក្តីណែនាំស្តីពី ការបង្កើតនិងដំណើរការគណៈកម្មការគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានសិក្សាមធ្យមសិក្សាសាធារណៈ ដែលជាផ្នែកមួយជំរុញ "ភាពជាដៃគូសាធារណៈនិងសហគមន៍ក្នុងការអប់រំ" ក្នុងគោលដៅផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានទូលំទូលាយ និងបំផុសស្មារតីចូលរួម ជាពិសេសការបង្កើតទំនាក់ទំនងល្អរវាងមាតាបិតាសិស្ស និងគ្រូបង្រៀន ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មាន និងជួយគ្នាទៅវិញទៅមកអំពីការអប់រំសិស្ស។

ការអនុវត្តអំណាន និងគណិតវិទ្យាថ្នាក់ដំបូង៖ គឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏សំខាន់របស់សិស្សនៅបឋមសិក្សា និងភូមិសិក្សាបន្តបន្ទាប់ទៀត។ ក្រសួងបាននិងកំពុងពង្រឹង គុណភាពនៃការអប់រំកម្រិតបឋមសិក្សាតាមរយៈ៖(១)ការលើកកម្ពស់អំណានដំបូង (២)គណិតវិទ្យាថ្នាក់ដំបូង (៣)បង្កើនចំនួនគ្រូបង្រៀនល្អភាសាខ្មែរថ្នាក់ទី១ ទី២ និងទី៣, និង(៤)បង្កើត «សាលាគំរូអំណាននិងគណិតថ្នាក់ដំបូង»។ ការលើកកម្ពស់«អំណានថ្នាក់ដំបូង» និង«គណិតវិទ្យាថ្នាក់ដំបូង» ជាពិសេសការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ និងការពង្រីកការអនុវត្តនៅទូទាំងប្រទេសមានគោលដៅលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំ តាមរយៈការបង្កើនលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សពោលគឺកុមារកម្ពុជាចេះអាន សរសេរ និងគិតលេខទាំងអស់គ្នា។ ជាលទ្ធផល ក្រសួងបានសហការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍ អនុវត្តកញ្ចប់សម្ភារអំណានថ្នាក់ទី១ បានគ្រប់សាលាបឋមសិក្សាក្នុង ២២ រាជធានី ខេត្ត អំណានថ្នាក់ទី២ បានអនុវត្តក្នុង ១៩ខេត្ត និងអំណានថ្នាក់ទី៣ បានអនុវត្តនៅខេត្តកំពង់ឆ្នាំង។ កញ្ចប់សម្ភារគណិតវិទ្យាថ្នាក់ទី១ បានអនុវត្តនៅ ៨ខេត្ត និងកញ្ចប់សម្ភារ

គណិតវិទ្យាថ្នាក់ទី២ បានអនុវត្តនៅ ៦ខេត្ត។ ក្រសួងបានបញ្ចូលកញ្ចប់អំណានថ្នាក់ដំបូង និងគណិតវិទ្យាថ្នាក់ដំបូង ក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូនៅតាមសាលាគរុកោសល្យ។

សេចក្តីណែនាំស្តីពី ការបង្កើតគ្រឹះស្ថានសិក្សា រួមទាំងសាលារៀនឧបសម្ព័ន្ធ៖ ដើម្បីកំណត់បានទំហំគ្រប់ដណ្តប់នៃសេវាអប់រំរបស់សាលារៀននីមួយៗបានច្បាស់លាស់ រួមទាំងការបង្កើតសាលាឧបសម្ព័ន្ធ ដើម្បីធានាប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង ដឹកនាំ និងប្រសិទ្ធភាពការងារនៅគ្រប់កម្រិត។ សេចក្តីណែនាំនេះនឹងចេញឱ្យអនុវត្តនាពេលឆាប់ៗនេះ។ បញ្ហាប្រឈមកន្លងមកគឺប្រជាពលរដ្ឋបានទៅរស់នៅតំបន់ដីថ្មី និងបានបង្កើតជារោងដោល ដោយគ្មានការទទួលស្គាល់ពីក្រសួង (ចំនួនជាង ៣០០) ជាហេតុធ្វើឱ្យតម្រូវការក្នុងការសាងសង់អគារថ្មីកើនឡើងខ្លាំងលើសពីលទ្ធភាពជាក់ស្តែង។

២.២ កំណែទម្រង់មុខងារសាធារណៈ

ការពិនិត្យឡើងវិញមុខងារក្រសួង និងអនុក្រឹត្យថ្មី៖ ក្រសួងបានធ្វើការវិភាគមុខងារបែបស៊ីជម្រៅតាមស្មារតីនៃការធ្វើវិចារណកម្ម ដោយបានកាត់ចោលមុខងារត្រួតស៊ីគ្នាក្នុងការអនុវត្តភារកិច្ច និងបានកែសម្រួលរចនាសម្ព័ន្ធរបស់ខ្លួន ឱ្យស្របទៅនឹងកម្មវិធីកំណែទម្រង់វិស័យអប់រំ និងយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ ដំណាក់កាលទី១ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧នៃរដ្ឋសភា។ ការកែសម្រួលរចនាសម្ព័ន្ធនេះ ត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងអនុវត្តកំណែទម្រង់វិស័យអប់រំឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព និងរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន និងសមត្ថភាពមន្ត្រីរាជការ ក្នុងគោលដៅសម្រេចចក្ខុវិស័យឆ្នាំ២០៣០ និងឆ្នាំ២០៥០ ខាងមុខ។ ក្រសួងបានពិនិត្យ និងកាត់បន្ថយនាយកដ្ឋានចំនួន៤ និង ការិយាល័យចំនួន ៣៤ និងបានប្រែក្លាយអគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលនិងហិរញ្ញវត្ថុ ទៅជាអគ្គលេខាធិការដ្ឋានដើម្បីសម្របសម្រួលការងារ ព្រមទាំងបង្កើតអគ្គនាយកដ្ឋានថ្មីមួយគឺ អគ្គនាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស។

ការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព៖ ដើម្បីពង្រឹងការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស ដោយផ្តោតលើការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈជាគ្រូបង្រៀន ភាពជាអ្នកដឹកនាំនិងគ្រប់គ្រង និងអ្នកស្រាវជ្រាវ និងវាយតម្លៃ ព្រមទាំងបង្កើតយន្តការតម្រង់ទិសការងារ ការចុះជួយបង្វឹកការងារ និងការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំ។ ជាកិច្ចបន្ទាប់ ក្រសួងនឹងរៀបចំ និងអនុម័តផែនការស្តីពីការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពក្នុងវិស័យអប់រំ ២០២៤-២០២៨ ឱ្យបានមុនដំណាច់ឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០២៤ និងកំណត់អាទិភាពបណ្តុះបណ្តាលអ្នកជំនាញឱ្យបានពី ១០០ ទៅ ២០០នាក់ ក្នុងរយៈពេល ២ឆ្នាំ។

ការសិក្សាបែងចែកតំបន់ជួបការលំបាក៖ គឺជាកិច្ចការដ៏សំខាន់នៃការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិក ជាពិសេសការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការផ្តល់ និងរក្សាបុគ្គលិកអប់រំនៅតាមសាលារៀនទូទាំងប្រទេសសំដៅធានាបានសមធម៌ក្នុងការទទួលបានការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព។ ក្រសួងបានពិនិត្យកែសម្រួលការកំណត់លក្ខខណ្ឌស្តីពី តំបន់ដាច់ស្រយាល និងតំបន់ជួបការលំបាក ឱ្យទៅជាការកំណត់សាលារៀនជួបការលំបាក ដែលសំដៅដល់សាលារៀនស្ថិតក្នុងភូមិសាស្ត្រងាយរងគ្រោះដោយកត្តាធម្មជាតិ ស្ថិតនៅតំបន់ដាច់ស្រយាល និងខ្វះហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រក្នុងសហគមន៍ ស្ថិតក្នុងសហគមន៍ងាយរងគ្រោះដោយកត្តាផ្សេងៗ និងលទ្ធផលសិក្សាទាប។ ក្រសួងនឹងប្រើប្រាស់ថវិកាដែលសន្សំបាន ដើម្បីប្រើប្រាស់សម្រាប់លើកទឹកចិត្តគ្រូ ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ក្នុងគោលដៅពង្រាយគ្រូឱ្យបានដល់សាលាដែលជួបការលំបាកពិតៗ។

ការសិក្សាលើដំណោះស្រាយបញ្ហាខ្វះអគារសិក្សា ថ្នាក់រៀន ការខ្វះគ្រូ និងបន្ទប់រៀនដែលមានសិស្សច្រើនលើសលប់៖ ក្រសួងបានធ្វើការសិក្សាស្តីពី ស្ថានភាពអគារសិក្សា ខ្វះគ្រូបង្រៀន និងបន្ទប់រៀនដែលមានសិស្សច្រើន និងកំពុងពិគ្រោះយោបល់ និងដាក់ចេញវិធានការដោះស្រាយជាក់លាក់ ដើម្បីធានាបានការធ្វើផែនការ និងការប្រើប្រាស់បុគ្គលិកអប់រំនៅកម្រិតសាលារៀន។ វិធានការដោះស្រាយរួមមាន៖ ការធ្វើចំណោលតម្រូវការគ្រូបង្រៀនរយៈពេលវែង ការរៀបចំផែនការដោយសហការជាមួយនាយកដ្ឋានបុគ្គលិក នាយកដ្ឋានផែនការ និងភាគីពាក់ព័ន្ធ ដែលមានលក្ខណៈពីក្រោមឡើងលើ និងពីលើចុះក្រោម ដើម្បីកាត់បន្ថយកត្តាខ្វះខាត ការផ្គត់ផ្គង់គ្រូបង្រៀនដោយចៃដន្យ ការរៀបចំគោលការណ៍បែងចែកគ្រូ ដោយវិភាគទៅលើទីតាំងដែលអាចប្រើប្រាស់ ឬដាក់ដំណើរការបង្រៀនបែបឌីជីថលបាន ការផ្លាស់ប្តូរ គ្រូបង្រៀនត្រូវពិនិត្យលក្ខខណ្ឌ និងកែសម្រួលដើម្បីធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម ដោយមានការចូលរួមពី ភាគីពាក់ព័ន្ធ។

ការជំរុញការអនុវត្ត**គន្លងអាជីព** ដែលក្រសួងបានអនុម័តរួចហើយនូវក្របខណ្ឌគោលនយោបាយស្តីពីគន្លងអាជីពគ្រូបង្រៀន និងប្រព័ន្ធសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំ រួមទាំងក្របខណ្ឌនិងផែនការសកម្មភាពស្តីពី ការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំសម្រាប់គ្រូបង្រៀន និងនាយកសាលារៀន។ គន្លងអាជីពចែកចេញជា៣ផ្នែក៖ គ្រូបង្រៀន គណៈគ្រប់គ្រង និងអ្នកបច្ចេកទេស និងជា ៣កម្រិត៖ ល្អ ឆ្នើម និងឈានមុខ។ មកទល់ពេលនេះ ក្រសួងបានផ្តល់សិទ្ធិក្នុងការផ្តល់សេវាអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំ ដល់អង្គភាពចំនួន ៤ និងបានបើកវគ្គចំនួន ៣៧ប្រធានបទរួចហើយ ដើម្បីផ្តល់ឱកាសដល់បុគ្គលិកអប់រំក្នុងការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈ និងវិធីសាស្ត្របង្រៀន។ ជាមួយគ្នានេះ ក្រសួងក៏បណ្តុះស្មារតីអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំពេញមួយជីវិតការងារដល់បុគ្គលិកអប់រំ ដោយផ្តោតលើ៖

១).ធានាឱ្យមានក្របខណ្ឌអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំសម្រាប់បុគ្គលិកអប់រំ

២).ធានាថាបុគ្គលិកអប់រំគ្រប់រូបនឹងទទួលបានវគ្គវិក្រឹតការទៀងទាត់

៣).ធានាការផ្សារភ្ជាប់រវាងការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំ និងគន្លងអាជីពបុគ្គលិកអប់រំ និង

៤).ធានាឱ្យមានប្រព័ន្ធពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំ ការផ្សារភ្ជាប់កំណែទម្រង់គ្រូបង្រៀន និងកំណែទម្រង់សាលារៀន។

ការលើកកម្ពស់ការប្រឡងប្រណាំង៖ ក្រសួងបានលើកទឹកចិត្ត និងជំរុញឱ្យមានការប្រឡងប្រណាំងសាលារៀនល្អ គ្រូបង្រៀនល្អ នាយកល្អ សាលារៀនគំរូ និងប្រធានមន្ទីរគំរូឱ្យបានកាន់តែច្រើន តាមរយៈការរៀបចំយន្តការវាយតម្លៃនៅកម្រិតការិយាល័យអប់រំ យុវជន និងកីឡានៃរដ្ឋបាលក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងមន្ទីរអប់រំ យុវជន និងកីឡារាជធានី ខេត្ត និងនៅថ្នាក់ជាតិ។ គ្រូបង្រៀនល្អ នាយកល្អ និងអ្នកជំនាញល្អ ត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងគន្លងអាជីពដោយស្វ័យប្រវត្តិ។

២.៣ កំណែទម្រង់ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

ក្រសួងបាននិងកំពុងអនុវត្តថវិកាកម្មវិធីពេញលេញ និងបានធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មរចនាសម្ព័ន្ធកម្មវិធី និងអនុកម្មវិធី ក៏ដូចជាការបង្កើនការទទួលខុសត្រូវរបស់អង្គភាពអនុវត្ត ការធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុតាមប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា និងការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងមូលនិធិដំណើរការសាលារៀន ព្រមទាំងការរៀបចំរបាយការណ៍សមិទ្ធកម្ម ផងដែរ។

២.៤ ប្រព័ន្ធព័ត៌មានគ្រប់គ្រងអប់រំ

ក្រសួងក៏បានពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាននៅក្នុងវិស័យអប់រំ ទាំងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាននៅថ្នាក់ជាតិ និងនៅតាមសាលារៀន ក្នុងគោលដៅបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការរៀបចំផែនការ ការពិនិត្យតាមដាន ការវាយតម្លៃ និងរបាយការណ៍។ មកទល់ពេលនេះ ក្រសួងមានប្រព័ន្ធព័ត៌មានច្រើនដូចជា EMIS, FMIS, HRMIS, SIS, Sala Digital ។ល។ ដែលក្រសួងមានទិសដៅរៀបចំកែលម្អប្រព័ន្ធព័ត៌មានទាំងនេះឱ្យបានល្អ និងធ្វើសុខដុមនីយកម្មជាមួយគ្នាទាំងព័ត៌មានគ្រូបង្រៀន ព័ត៌មានសិស្ស និងការងារគ្រប់គ្រងសាលារៀនជាទូទៅ ដើម្បីធានាសុក្រឹតភាពទិន្នន័យ ការវិភាគទិន្នន័យ និងការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យសម្រាប់ការសម្រេចចិត្តផ្នែកគោលនយោបាយ ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការកំណត់សាលារៀនអាទិភាព ដែលត្រូវផ្តល់ការគាំទ្រពីក្រសួង ឬពីគម្រោងនានា និងដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមរបស់សាលារៀន។ ក្រសួងបានដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការថ្នាលអប់រំ សាលាឌីជីថល សម្រាប់បម្រើឱ្យការបង្រៀននិងរៀនស្របតាមបរិបទថ្មី ការអប់រំបែបឌីជីថល។

២.៥ កំណែទម្រង់គ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ

ក្រសួងបានធ្វើ**កំណែទម្រង់គ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ** ដែលផ្តោតលើ៖ (១)ការកែលម្អកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល និងវិក្រឹតការគ្រូ, (២)ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈគ្រូឧទ្ទេសខាងផ្នែកខ្លឹមសារមេរៀន, គរុកោសល្យ និងវិធីសាស្ត្របង្រៀនសម្បូរបែប និងការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាក្នុងការបង្រៀន, (៣)ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធស្របតាមបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ បណ្ណាល័យ និងសម្ភារឧបទេសទំនើបសម្បូរបែប, (៤)ការអភិវឌ្ឍភាពជាអ្នកដឹកនាំនិងគ្រប់គ្រង, (៥)ការផ្សារភ្ជាប់ទ្រឹស្តីទៅនឹងការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សាគរុកោសល្យ, និង (៦)ការធានាគុណភាពនៃការបណ្តុះបណ្តាល។ ក្នុងពេលខាងមុខ ក្រសួងនឹង៖

១) បន្តអនុវត្តកំណែទម្រង់សាលាគរុកោសល្យ តាមរយៈ (i) បង្កើនគុណវុឌ្ឍិ ១២+៤ ឬ បរិញ្ញាបត្រ+១សម្រាប់គ្រូបង្រៀនកម្រិតមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ និងបរិញ្ញា+២ សម្រាប់គ្រូបង្រៀននៅមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ (ii) កែលម្អការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ ដើម្បីបំពេញតាម "ស្តង់ដាវិជ្ជាជីវៈគ្រូបង្រៀន" និង (iii) ផ្តល់ការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំ

២) ឈានឆ្ពោះទៅអនុវត្តអាជ្ញាប័ណ្ណគ្រូបង្រៀន(គ្រូបង្រៀនកិច្ចសន្យាពិសេស) សម្រាប់សាលារៀននៅជនបទ និងជួបការលំបាក ដោយប្រើប្រាស់គុណវុឌ្ឍិដូចគ្នា

៣) អនុវត្តវិធីសាស្ត្របង្រៀនថ្មីសម្រាប់មធ្យមសិក្សាស្របទៅនឹងកម្មវិធីវង្វាយតម្លៃ PISA ជាពិសេសផ្តោតលើចំណេះដឹង និងបំណិនសតវត្សទី២១ ដូចដែលបានអនុវត្តនៅសាលារៀនជំនាន់ថ្មី និងអនុវត្តអំណានដំបូង និងគណិតវិទ្យាដំបូង នៅកម្រិតបឋមសិក្សា

៤) ដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្របង្រៀន វិធីសាស្ត្ររៀន និងវិធីសាស្ត្រវាយតម្លៃថ្មី ដែលអាចអនុញ្ញាតឱ្យសិស្សអភិវឌ្ឍបំណិន នៃការគិតប្រកបដោយការត្រិះរិះពិចារណា និងដោះស្រាយបញ្ហាដែលទាក់ទងនឹងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ

៥) លើកកម្ពស់ការអប់រំឌីជីថល និងវេទិកាសិក្សាអេឡិចត្រូនិក ដើម្បីចែករំលែកឧត្តមានុវត្តន៍ដល់គ្រូបង្រៀន

៦) ការផ្តល់ឋានៈដល់គ្រូឧទ្ទេស។

២.៦ កំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ

ក្រសួងបាន (១)លើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការដឹកនាំរបស់ក្រុមការងារកំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការប្រចាំក្រសួង (២)ត្រួតពិនិត្យ និងគាំទ្រដល់ការអនុវត្តមុខងាររបស់រដ្ឋបាលក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (៣)កែសម្រួលរចនាសម្ព័ន្ធតួនាទី មុខងាររបស់មន្ទីរអប់រំ យុវជន និង

កីឡា ដើម្បីគាំទ្រដល់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ (៤)ផ្សព្វផ្សាយអនុក្រឹត្យលេខ ២១៣ ដល់ថ្នាក់ដឹកនាំបច្ចេកទេស (៥)បើកវគ្គបណ្ដុះបណ្ដាលស្ដីពី គោលការណ៍ បែបបទ និងនីតិវិធីអនុវត្តមុខងារអប់រំ យុវជន និងកីឡាជូនដល់ថ្នាក់ដឹកនាំនៃរដ្ឋបាលក្រុង ស្រុក ខណ្ឌទូទាំងប្រទេស (៦)ពង្រឹងនីតិវិធីក្នុងការតែងតាំងនាយក នាយករងសាលារៀនដោយថ្នាក់ក្រោមជាតិ និង (៧)ពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យ ដើម្បីធានាថាថ្នាក់ក្រោមជាតិអនុវត្តតាមគោលការណ៍ណែនាំរបស់ក្រសួង។

- **សម្ដេចមហាបវរធិបតីនាយករដ្ឋមន្ត្រី ជាទីគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់**
- **អង្គសន្និបាតទាំងមូលជាទីមេត្រី**

សន្និបាតអប់រំ យុវជន និងកីឡាឆ្នាំនេះ បានដំណើរការចាប់ពីថ្ងៃទី៣១ ខែមីនា ដល់ថ្ងៃទី២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២៤ ដើម្បីបូកសរុបវាយតម្លៃការងារដែលបានអនុវត្តក្នុងឆ្នាំសិក្សាកន្លងមកនិងលើកទិសដៅការងារសម្រាប់ឆ្នាំសិក្សាខាងមុខទៀត។ ខ្ញុំបាទសូមគោរពរាយការណ៍ជូន **សម្ដេចធិបតីនាយករដ្ឋមន្ត្រី** ជ្រាបថា៖ មុននឹងមានសន្និបាតនៅថ្នាក់ជាតិនេះ ក្រសួងបានណែនាំមន្ទីរអប់រំ យុវជន និងកីឡារាជធានី ខេត្តទាំងអស់ ឱ្យរៀបចំរបាយការណ៍សន្និបាត ដើម្បីប្រមូលធាតុចូលពីថ្នាក់ក្រោមជាតិ មកពិភាក្សាដោះស្រាយក្នុងសន្និបាតនៅថ្នាក់ជាតិ ដែលមានអ្នកចូលរួមផ្ទាល់ប្រមាណ ២,០០០នាក់ និងមានអ្នកចូលរួមជាច្រើនទៀតតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ។

នៅក្នុងសន្និបាតអប់រំក្នុងរយៈពេល៣ថ្ងៃកន្លងមកនេះ ក្រសួងបានជ្រើសរើសប្រធានបទបទបង្ហាញ និងបទអន្តរាគមន៍ដែលមានខ្លឹមសារជាយុទ្ធសាស្ត្រ ស្របទៅនឹងវិធានការគន្លឹះទាំង ៤ ដែលជាអនុសាសន៍ដ៏ថ្លៃថ្លារបស់ **សម្ដេចធិបតីនាយករដ្ឋមន្ត្រី** ដើម្បីពង្រឹងគុណភាពអប់រំ និងស្របទៅនឹងការអនុវត្តស្តង់ដាសាលារៀនគំរូ ។

ខ្ញុំបាទសូមគោរពរាយការណ៍ជូន ដោយសង្ខេបនូវលទ្ធផលនៃការពិភាក្សា និងការដាក់ចេញនូវវិធានការ ១៥ចំណុច ដូចខាងក្រោម៖

១.ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ច និងកំណែទម្រង់សាលារៀន៖ អភិបាលកិច្ចសាលារៀនត្រូវបានពង្រឹង ដោយឈរលើកត្តាគន្លឹះចំនួន ៣គឺ៖ លទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស ការដឹកនាំនិងគ្រប់គ្រង និងការចូលរួមរបស់មាតាបិតានិងសហគមន៍។

ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ចសាលារៀនមានគោលបំណងបង្កើនប្រសិទ្ធភាព ស្វ័យភាព តម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពរបស់សាលារៀនចំពោះសហគមន៍របស់ខ្លួន ដោយចាប់ផ្ដើមពីការពង្រឹងវិន័យ សណ្ដាប់ធ្នាប់ និងឥរិយាបថរបស់គណៈគ្រប់គ្រងសាលារៀនមុនគេ បន្ទាប់មក

គ្រូបង្រៀន សិស្ស និងមាតាបិតា។ សាលារៀនត្រូវរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងឱ្យបានរឹងមាំ រួមបញ្ចូលទាំងក្រុមសិស្សជួយសិស្ស ក្រុមគ្រូជួយគ្រូ និងធានាគុណភាពនៃការសិក្សា និងតម្លាភាពនៃការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលជាមូលដ្ឋានក្នុងការទាក់ទាញសហគមន៍ឱ្យចូលរួម។ សាលារៀនត្រូវពង្រឹងសាមគ្គីភាពនៅក្នុងសាលារៀន និងទំនាក់ទំនងល្អជាមួយសហគមន៍ និងអាជ្ញាធរដែនដី។ ជាមួយគ្នានេះ សាលារៀនត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ដល់សុខភាព សមត្ថភាព ជីវភាព និងគុណភាពទាំងបុគ្គលិក សិស្សានុសិស្ស និងសហគមន៍។ ដើម្បីធ្វើកំណែទម្រង់សាលារៀន អ្នកដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងត្រូវ៖

(១) ការពង្រឹងវិន័យ និងអប់រំសិស្សឱ្យស្រឡាញ់សាលារៀន៖

- **នៅកម្រិតបឋមសិក្សា៖** ត្រូវរៀបចំឯកសណ្ឋាន និងសម្លៀកបំពាក់ស្អាត ការអប់រំណែនាំសិស្សនៅពេលគោរពទង់ជាតិ ដោយបង្ហាត់អំពីការតម្រង់ជួរ របៀបរបបការហាត់កីឡា ការយកចិត្តទុកដាក់អំពីសុខភាពនិងសុខមាលភាពរបស់សិស្ស ការបណ្ដុះមនសិការស្នេហាជាតិ ការធ្វើសមាធិ ការលេងភ្លេង ការបង្កើតក្រុមប្រឹក្សាកុមារ និងយុវជន ការផ្ដល់រង្វាន់ និងការអនុវត្តទណ្ឌកម្មតាមបែបវិជ្ជមាន។
- **នៅកម្រិតមធ្យមសិក្សា៖** ត្រូវរៀបចំបរិស្ថានសិក្សាដែលគាំទ្រដល់ការសិក្សា ការផ្ដល់ប្រឹក្សាអាជីព ការជួយដោះស្រាយបញ្ហាសិស្ស កម្មវិធីមិត្តអប់រំមិត្ត ការរៀបចំពិព័រណ៍ស្នាដៃ សិស្សដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់ការសិក្សានិងស្វ័យសិក្សា ការបណ្ដុះបំណិនសតវត្សទី២១ និងការផ្ដល់ឱកាសដល់សិស្សក្នុងការប្រកួតប្រជែងដើម្បីបញ្ចេញស្នាដៃ។

(២) ការងារជាមួយមាតាបិតា៖ នាយកសាលាត្រូវធ្វើការងារជាមួយមាតាបិតា ដើម្បីផ្ដល់ការគាំទ្របន្ថែមដល់សិស្សដូចជា ការរៀបចំកម្មវិធីបំប៉ន ទស្សនកិច្ចសិក្សា ការប្រជុំជាប្រចាំ ការបង្កើតប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនងជាមួយមាតាបិតាជាពិសេសនៅពេលសិស្សអវត្តមាន និងការផ្សព្វផ្សាយលទ្ធផលសិក្សា។

(៣) ការងារជាមួយគ្រូបង្រៀន៖ សាលារៀនត្រូវការពារផលប្រយោជន៍របស់គ្រូ យកចិត្តទុកដាក់ដល់សុខទុក្ខរបស់បុគ្គលិក ការរៀបចំយន្តការស្វ័យគ្រប់គ្រង ការផ្ដល់ការគាំទ្រដល់គ្រូបង្រៀន ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា បន្ទប់ពិសោធ ការផ្ដល់ការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំ ការបង្កើនគុណវុឌ្ឍិ ការស្រាវជ្រាវប្រតិបត្តិដើម្បីកែលម្អវិធីសាស្ត្របង្រៀន និងការផ្ដល់ការលើកទឹកចិត្តតាមគ្រប់រូបភាព។

(៤) ការពង្រឹងការដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រង៖ សាលារៀនត្រូវបង្កើត (១)គណៈកម្មការគ្រប់គ្រងសាលារៀន និងគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀន ការរៀបចំផែនការកែលម្អសាលារៀន ដោយមានការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធ (២)ការបែងចែកតួនាទីភារកិច្ចដល់គណៈគ្រប់គ្រងតាមគោលការណ៍ស្វ័យភាព និងការចុះកិច្ចសន្យាការងាររវាងគណៈគ្រប់គ្រងសាលារៀន ជាមួយគណៈកម្មការគ្រប់គ្រងសាលារៀន (៣) ការបង្កើនភាពជាម្ចាស់និងគណនេយ្យភាព (៤) ការបណ្ដុះស្មារតីពង្រឹងសមត្ថភាពខ្លួនឯងជាប្រចាំ (៥) ការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយតម្លាភាព (៦) ការរៀបចំបរិស្ថានសាលារៀនស្អាត (៧)ការបង្កើតបណ្ណាល័យស្ដង់ដានិងមានផាសុខភាពសម្រាប់ការអាន។

២.ការពង្រឹងវិន័យ សីលធម៌ និងឥរិយាបថសិស្ស៖ គោលដៅនៃការអប់រំគឺការលើកកម្ពស់វិជ្ជាសម្បទា បំណិនសម្បទា និងចរិយាសម្បទារបស់សិស្ស ជាពិសេសការអភិវឌ្ឍផ្នែកស្មារតី រាងកាយ សុខភាព វិន័យ សីលធម៌ ចំណេះដឹង បំណិន និងឥរិយាបថល្អ។ សាលារៀនត្រូវ៖

១) ការអប់រំសិស្ស៖ បណ្ដុះស្មារតីសិស្សឱ្យមករៀនទាន់ពេលវេលា ការបណ្ដុះទម្លាប់ល្អដល់កុមារ (ភាពស្អាតនៃរាងកាយ ការស្លៀកពាក់ របៀបហូបអាហារ ការប្រើប្រាស់សម្ភារៈសិក្សា ការចូលបន្ទប់ទឹក ការលាងសម្អាតដៃ របៀបសំពះ សុភាពរាបសារ សេចក្ដីក្លាហានក្នុងការនិយាយ និងទំនាក់ទំនង ជាដើម) ការយល់ដឹងពីសិល្បៈ តន្ត្រី វប្បធម៌ និងបរិស្ថានជុំវិញ រួមទាំងការធ្វើសមាធិដើម្បីយល់ហេតុផល ការអប់រំតាមបែបវិជ្ជមាន ការលើកទឹកចិត្តចំពោះឥរិយាបថល្អ និងមានសេចក្ដីក្លាហានក្នុងការទាក់ទងរវាងកុមារនិងកុមារ រវាងកុមារនិងរៀមច្បងឬចាស់ព្រឹទ្ធាចារ្យ មាតាបិតា លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ និងការបង្កើតកម្មវិធីក្រៅម៉ោងសិក្សាដើម្បីលើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់ព្រះសង្ឃក្នុងការលើកកម្ពស់សីលធម៌ និងចរិយាធម៌របស់សិស្ស។

២) ការងារជាមួយគ្រូបង្រៀន៖ ពង្រឹងសីលធម៌ និងឥរិយាបថរបស់គ្រូឱ្យទៅជាគំរូដល់សិស្ស ការអភិវឌ្ឍវិធីសាស្ត្របង្រៀន របៀបនៃការសិក្សារៀនសូត្ររបស់សិស្ស ការយល់ដឹងអំពីភាសាទំនាក់ទំនង បរិស្ថានសិក្សាទាំងក្នុងបរិវេណ និងបរិស្ថានជុំវិញសាលារៀន។

៣) បរិស្ថានសិក្សា៖ បង្កើតបរិស្ថានសាលារៀនស្អាត ការលើកកម្ពស់អនាម័យ និងបរិស្ថានបៃតង ការអនុវត្តសកម្មភាពបន្ថែមទាំងក្នុងថ្នាក់និងក្រៅថ្នាក់ ការអប់រំសុខភាពសិក្សាដើម្បីបណ្ដុះទម្លាប់ល្អ វិន័យ សីលធម៌ និងឥរិយាបថ។

៣.ការលើកកម្ពស់អាហារូបត្ថម្ភតាមសាលារៀន៖ កម្មវិធីផ្តល់អាហារតាមសាលារៀនដោយប្រើប្រាស់កសិផលក្នុងសហគមន៍ ត្រូវបានអនុវត្តនៅក្នុងសាលារៀនគោលដៅ ១១១៤ ក្នុងខេត្តចំនួន ១០ ដែលស្ថិតនៅក្នុងតំបន់ដែលប្រឈមនឹងអសន្តិសុខស្បៀង។ កម្មវិធីផ្តល់អាហារតាមសាលារៀនដោយប្រើប្រាស់កសិផលក្នុងសហគមន៍ បានដោះស្រាយបញ្ហាអសន្តិសុខស្បៀងក្នុងចំណោមសិស្ស ដោយធានាថាសិស្សអាចទទួលបានអាហារមួយពេលទៀងទាត់ និងមានជីវជាតិ។ ឧត្តមានុវត្តន៍នៃកម្មវិធីនេះគឺ៖

១) **ការអប់រំប្រែកបដោយសមធម៌៖** ដោយបានលើកកម្ពស់សុវត្ថិភាពស្បៀង អាហារូបត្ថម្ភ និងអនាម័យ ទឹកស្អាត ការលុតលាស់ខួរក្បាលនិងរាងកាយ ការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់របស់សិស្សឱ្យ បរិភោគអាហារមានតុល្យភាព សុខភាព និងសុខមាលភាពរបស់សិស្ស ភាពឆ្លាតវៃ វិន័យ សាមគ្គីភាព ភាពក្លាហាន និងសីលធម៌ ការបណ្តុះទម្លាប់ល្អ ការមករៀនទាន់ពេល ការធ្វើការ ជាក្រុម។ តាមរយៈកម្មវិធីនេះ លទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សកាន់តែល្អប្រសើរ អត្រាបោះបង់ ការសិក្សា និងអត្រាត្រួតថ្នាក់ត្រូវបានកាត់បន្ថយ។

២) **ការផ្តល់សន្តិសុខសង្គម៖** កាត់បន្ថយចំណាយរបស់មាតាបិតាលើការបរិភោគអាហារបានមួយពេល និងជួយបង្កើនជីវភាពគ្រួសារ។

៣) **ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចមូលដ្ឋាន៖** យុទ្ធនាការទិញស្បៀងតាមសហគមន៍បានជំរុញឱ្យកសិករតាមសហគមន៍ខិតខំដាំដំណាំតាមតម្រូវការក្នុងកម្រិតខ្នាតតូច និងបានបង្កើតទីផ្សារសម្រាប់កសិករក្នុងសហគមន៍ ការលើកកម្ពស់ការដាំដុះបន្លែ ការចិញ្ចឹមសត្វ និងការបង្កើតប្រភពចំណូលដល់កសិករ ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចសហគមន៍ ការគាំទ្រដល់វិស័យកសិកម្មក្នុងស្រុក និងពង្រឹងខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់តាមមូលដ្ឋាន។ សាលារៀនមួយចំនួនបានជំរុញឱ្យមានការដាំដំណាំក្នុងសាលារៀន ដើម្បីអាចរកប្រាក់ចំណូលពីកម្មវិធីនេះផងដែរ។

កត្តាជានាជោគជ័យដល់ការអនុវត្តកម្មវិធីអាហារូបត្ថម្ភតាមសាលារៀន រួមមាន៖

- ការផ្លាស់ប្តូរពីកម្មវិធីអាហារពេលព្រឹកបែបបុរាណ ទៅជាកម្មវិធីអាហារពេលព្រឹកដោយប្រើប្រាស់កសិផលក្នុងសហគមន៍ តាមរយៈ
    - ផ្សព្វផ្សាយ និងកៀរគរសហគមន៍ឱ្យចូលរួមវិភាគទានបន្ថែមដល់ចុងភៅ និងទិញសម្ភារ ផ្ទះបាយ
    - សាលារៀនត្រូវរៀបចំទីតាំងឱ្យបានល្អ

- សហការជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានដើម្បីផ្សព្វផ្សាយ និងហាមឃាត់ការលក់អាហារគ្មានសុវត្ថិភាពនៅក្បែរបរិវេណសាលារៀន
- សហការជាមួយអាជ្ញាធរ ដៃគូអភិវឌ្ឍ និងសហគមន៍ ឱ្យជួយផ្តល់គ្រាប់ពូជដំណាំ និងបច្ចេកទេស ឬរបៀបនៃការដាំដុះដំណាំ

- ការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីអាហារតាមសាលារៀន ពីគណៈគ្រប់គ្រងសាលារៀន លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ដោយមានយន្តការអនុវត្តច្បាស់លាស់ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធបានបំពេញតួនាទី និងភារកិច្ច ប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ
- សហគមន៍ចូលរួម និងគាំទ្រទាំងពេលវេលា សម្ភារៈ និងថវិកា តាមរយៈការផ្គត់ផ្គង់បន្លែ ត្រី សាច់ និងគ្រឿងទេស។

៤.ការជំរុញការចូលរួមរបស់សហគមន៍តាមរយៈមូលនិធិសមធម៌៖ ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ ក្នុងការលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំមានច្រើនរូបភាព។ ដើម្បីជានាបានភាពជោគជ័យ សាលារៀនត្រូវអនុវត្តដូចខាងក្រោម៖

- បង្កឱកាសឱ្យគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធសហការគ្នា ក្នុងការជួយសិស្សឱ្យចេះរៀន និងជួយកែលម្អបរិស្ថានថ្នាក់រៀន និងសាលារៀន
- លើកទឹកចិត្តឱ្យសិស្ស គ្រូបង្រៀន និងមាតាបិតាឱ្យរួមគ្នាកំណត់កិច្ចការត្រូវធ្វើក្នុងការជួយសិស្ស និងសាលារៀន
- លើកទឹកចិត្តគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងការជួយគ្រូបង្រៀនឱ្យមានទឹកចិត្តបង្រៀន និងគ្រប់គ្រងសិស្សឱ្យអាចរៀនបានកាន់តែប្រសើរ ឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការរបស់សហគមន៍
- ប្រជុំផ្សព្វផ្សាយ និងកៀរគរធនធានតាមសហគមន៍
- បង្កើតគណៈកម្មការគ្រប់គ្រងឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមគោលការណ៍ណែនាំ។

៥.ការបង្រៀននិងរៀនពេញមួយថ្ងៃ៖ គោលការណ៍ណែនាំស្តីពី ការរៀនពេញមួយថ្ងៃនឹងត្រូវដាក់ចេញឱ្យអនុវត្តនៅតាមសាលារៀនដែលមានសក្តានុពល ទាំងលទ្ធភាពអគារសិក្សា បន្ទប់រៀន និងគ្រូបង្រៀន ក្នុងគោលបំណង៖

- សិស្សមានទំនុកចិត្តចំពោះសាលារៀនដែលមានសក្តានុពល ក្នុងការទទួលបានការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព
- ការលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំ និងការបង្កើតឱកាសសិក្សាវែងឆ្ងាយ ព្រមទាំងការបង្ការមិនឱ្យសិស្សយកពេលទៅប្រព្រឹត្តអំពើអបាយមុខផ្សេងៗ

- សាលារៀនមានការរីកចម្រើនខាងផ្នែកកែលម្អបរិស្ថាន ការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សាបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ការអនុវត្តវិធីសាស្ត្របង្រៀនថ្មីៗ ជាពិសេស ការលើកកម្ពស់អំណាន និងការរៀបចំសកម្មភាពក្រៅម៉ោងសិក្សា ដូចជាសិល្បៈ តន្ត្រី វប្បធម៌ គេហវិជ្ជា បណ្ណាល័យ ការអប់រំសីលធម៌ វិន័យ និងសម្មាធិ
- ការប្រើប្រាស់ធនធានសម្ភារៈរបស់សាលារៀន និងម៉ោងសិក្សាឱ្យអស់លទ្ធភាព
- ការកៀរគរសហគមន៍ឱ្យចូលរួមគាំទ្រ និងវិនិយោគលើវិស័យអប់រំ ចាប់ពីកម្រិតបឋមសិក្សា
- មាតាបិតាមានឱកាសពេញលេញ ក្នុងការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត។

ដើម្បីពង្រឹងគុណភាពនៅកម្រិតបឋមសិក្សា ក្រសួងនឹងរៀបចំកែទម្រង់កម្មវិធីសិក្សាពីការរៀនមួយពេលទៅការរៀននិងបង្រៀនពេញមួយថ្ងៃ រៀបចំក្រុមធានាគុណភាពផ្ទៃក្នុង រៀបចំបុគ្គលិកសិក្សាឱ្យសមស្របតាមសមត្ថភាពជំនាញ រៀបចំកម្មវិធីសិក្សាផ្តោតលើវិជ្ជាសម្បទាបំណិន សម្បទា និងចរិយាសម្បទា ចាត់ចែងនិងគ្រប់គ្រងសៀវភៅសិក្សាគោលឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ រៀបចំ បន្ទប់រៀននិងថ្នាក់រៀនជាបណ្តើរៗឱ្យមានបច្ចេកវិទ្យា បង្កើនការបង្រៀនភាសាបរទេស និងរៀបចំបរិស្ថានសាលារៀនទាំងមូលឱ្យក្លាយជាទីមេត្រី។ ឧត្តមានុវត្តន៍នៃការអនុវត្តការបង្រៀន និងរៀន ពេញមួយថ្ងៃ មានដូចជា៖

- ការបង្រៀននិងរៀនពេញមួយថ្ងៃ តាមកម្មវិធីសិក្សាទំនើប ដោយបង្កើនម៉ោងសិក្សា ពង្រីកការអនុវត្តកម្មវិធី សិក្សានិងមុខវិជ្ជាសិក្សា លើកកម្ពស់ការអប់រំឌីជីថល ការបង្រៀនភាសាបរទេស និងការអប់រំស្នេហភាសាជាតិ ភាសាបរទេស កុំព្យូទ័រ រ៉ូបូទិក ។ល។
- មុនពេលចាប់ផ្តើមដំណើរការរៀនពេញមួយថ្ងៃ សាលារៀនត្រូវសិក្សាពីការចំណាយរបស់សិស្ស អគារសិក្សា ទីតាំងភូមិសាស្ត្រ ជំនួបជាមួយគ្រូ និងជំនួបជាមួយមាតាបិតា
- ការកំណត់មុខសញ្ញាចំណាយដូចជា បុគ្គលិក រដ្ឋបាលសាលារៀន ការអភិវឌ្ឍសាលារៀន និងសន្សំទុក
- ការប្រជុំពិភាក្សារវាងគណៈកម្មការគ្រប់គ្រងសាលារៀនជាមួយគ្រូបង្រៀន ជាមួយមាតាបិតា និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីពន្យល់អំពីដំណើរការ និងលទ្ធផលរំពឹងទុក និងមានការឯកភាពគ្នា។

៦.ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក្នុងការអប់រំ៖ បរិវត្តកម្មនៅក្នុងវិស័យអប់រំកំពុងបោះជំហានទៅរកទម្រង់នៃការអប់រំឌីជីថល ដែលឆ្លើយតបយ៉ាងប្រត្យក្សទៅនឹង

ក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមឌីជីថលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២១-២០៣៥។ ក្រសួងបាននិងកំពុងបន្តអភិវឌ្ឍ និងជំរុញឱ្យមានបរិវត្តកម្មឌីជីថលនៅក្នុងអេកូស៊ីស្ទែមនៃការអប់រំ ដើម្បីកសាងមូលធនមនុស្សសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល តាមរយៈការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក្នុងការអប់រំនៅសាលារៀនជំនាន់ថ្មី។ អត្ថប្រយោជន៍នៃការអប់រំឌីជីថល៖

- សិស្សរៀនដោយខ្លួនឯង និងឆ្លាតជាងមុន
- សិស្សស្គាល់ពីបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល និងការប្រើប្រាស់
- ឱកាសសិក្សាទូលំទូលាយ និងសិស្សមានទំនួលខុសត្រូវ
- ការចូលរួមរបស់គ្រូបង្រៀន និងមាតាបិតាកាន់តែស៊ីជម្រៅ

វិធីសាស្ត្រសម្បូរបែបនៃការសិក្សាបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល រួមមាន៖

- ការរៀនសម្របខ្លួន ការកត់ចំណាំ និងល្បែងសិក្សា
- ការរៀនលាយបញ្ចូលគ្នា បច្ចេកវិទ្យាថ្នាក់រៀន ការរៀនបែបវិភាគ
- ការរៀនតាមប្រព័ន្ធអ៊ិនធើណិត ទូរសព្ទ
- ការធ្វើពិសោធន៍តាមបែបឌីជីថល, ការធ្វើ simulation,

ដើម្បីជំរុញការប្រើប្រាស់ឌីជីថល ក្រសួងនឹងបន្ត៖

- អភិវឌ្ឍសមត្ថភាពគ្រូបង្រៀនជាប្រចាំលើវិធីសាស្ត្របង្រៀន និងការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍បច្ចេកវិទ្យាក្នុងការបង្រៀន
- បំពាក់សម្ភារបរិក្ខារបម្រើឱ្យការអប់រំឌីជីថលនៅទីចាត់ការ បន្ទប់រៀន បណ្ណាល័យ និងបន្ទប់កុំព្យូទ័រ
- លើកទឹកចិត្តសិស្ស និងគ្រូបង្រៀន ឱ្យចូលរួមដោយមិនគិតពីកត្តាបរាជ័យ
- សហការជាមួយក្រសួង និងក្រុមហ៊ុនផ្តល់សេវាកម្មអ៊ីនធើណិត ដើម្បីភ្ជាប់សេវាដល់សាលារៀន
- សហការជាមួយក្រសួងមានសមត្ថកិច្ច ក្នុងការបិទការផ្សព្វផ្សាយកម្មវិធីផ្សេងៗ ដែលរំខានសិស្សនៅលើឧបករណ៍ឌីជីថលរបស់ពួកគេ។

៧.ការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សាបន្ថែមក្រៅម៉ោងសិក្សា៖ បានបណ្តុះនូវបំណិនសម្បទាបន្ថែមដល់សិស្ស ដែលរួមមាន៖

- ការបណ្តុះជំនាញបន្ថែម ភាពច្នៃប្រឌិត ការធ្វើការជាក្រុម ទំនាក់ទំនង និងមានចរិយាធម៌

- ការទទួលស្គាល់ស្នាដៃនិងស្មារតីលះបង់ ភាពជាគំរូរបស់យុវជន និងភាពជាអ្នកដឹកនាំ
- ការអនុវត្តកម្មវិធីមគ្គុទ្ទេសក៍អាជីពនិងការផ្តល់ប្រឹក្សា កម្មវិធីជំនាញស្វែម អំណានក្នុងបណ្ណាល័យ សិល្បៈ កសិកម្ម អប់រំកាយកីឡា និងវប្បធម៌

ដូចនេះដើម្បីអនុវត្តកម្មវិធីក្រៅម៉ោងសិក្សា សាលារៀនត្រូវ៖

- បង្កើតគណៈកម្មការគ្រប់គ្រងការអនុវត្តកម្មវិធី
- ជួបជាមួយអ្នកអាណាព្យាបាលសិស្ស
- ស្វែងរក និងទាក់ទងអង្គភាព ឬអង្គការដៃគូ សហគ្រិនភាព ឬ សាលាបច្ចេកទេស ដើម្បីជួយគាំទ្រដល់ការអនុវត្ត
- បង្កើតរចនាសម្ព័ន្ធគ្រូប្រឹក្សាអាជីព និងជ្រើសរើសគ្រូអនុវត្តកម្មវិធីក្រៅម៉ោងសិក្សា
- ផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានដល់សិស្ស និងអ្នកអាណាព្យាបាលនៅកម្មវិធីក្រៅម៉ោងសិក្សា
- ជ្រើសរើសសិស្សតាមកម្មវិធី ដែលពួកគេពេញចិត្ត។

៨.សាលារៀនស្អាតក្នុងក្របខណ្ឌយុទ្ធនាការសាលារៀនគ្មានសំរាម៖ គឺជាការលើកកម្ពស់សុខភាពអនាម័យរបស់អ្នកអប់រំនិងអ្នកសិក្សា ការចូលរួមថែរក្សាបរិស្ថានសាលារៀន សហគមន៍ឱ្យមានភាពបៃតង តាមរយៈការអប់រំអំពីការទុកដាក់សំរាម ការញែកសំរាម ការកែច្នៃសំរាមឡើងវិញ ការអភិរក្សជីវចម្រុះ និងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព ព្រមទាំងការបណ្តុះស្មារតីឱ្យស្រឡាញ់បរិស្ថាន ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវសិស្សស្អាត ថ្នាក់រៀនស្អាត គ្រូបង្រៀនស្អាត សាលារៀនស្អាត និងសហគមន៍ស្អាត។

ដើម្បីធ្វើឱ្យសាលារៀនស្អាតគ្មានសំរាម គណៈគ្រប់គ្រងសាលា គ្រូបង្រៀន អ្នកពាក់ព័ន្ធត្រូវអនុវត្តវិធានការ៤ គឺ៖

(១) ចក្ខុវិស័យ និងការប្តេជ្ញាចិត្ត៖ គណៈគ្រប់គ្រងនិងបុគ្គលិកត្រូវមានការប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់ មានស្មារតីការងារជាក្រុម ភាពជាម្ចាស់ និងចក្ខុវិស័យដើម្បីកែលម្អសាលារៀនស្របតាម ស្តង់ដាសាលាកុមារមេត្រី សាលាមេត្រីបរិស្ថាន និងសូចនាករស្តង់ដាអង្គភាពផ្តល់សេវា សាធារណៈគំរូក្នុងវិស័យអប់រំ។

(២) ការចូលរួម៖ ព្រះសង្ឃ គ្រូបង្រៀន សិស្ស មាតាបិតា សហគមន៍ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានត្រូវចូលរួមគាំទ្រក្នុងគ្រប់រូបភាព។

(៣) *ភាពជាអ្នកដឹកនាំ*៖ សមត្ថភាពក្នុងការគៀរគរធនធាន ការបង្កើតជំនឿទុកចិត្ត ការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយតម្លាភាព។

(៤) ការបង្កើតយន្តការគ្រប់គ្រង៖ ការចូលរួមរបស់ក្រុមប្រឹក្សាកុមារ និងបុគ្គលិក កសាង និងក្នុងការថែទាំបរិស្ថានសិក្សា។

៩.មជ្ឈមណ្ឌលឧត្តមភាពនៅឧត្តមសិក្សា៖ ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងយុគសម័យថ្មី នៃឧស្សាហកម្ម៤.0 ក្រសួងបានបន្តអនុវត្តកំណែទម្រង់ឧត្តមសិក្សា ស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណដំណាក់កាលទី១ នៃរាជរដ្ឋាភិបាលអាណត្តិទី៧ ជាពិសេសមុំទី១ ការអភិវឌ្ឍមូលធនមនុស្ស និងមុំទី៥ ការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល។ កំណែទម្រង់ឧត្តមសិក្សាផ្តោតលើ៖

(១) ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលឧត្តមភាព៖ ដោយត្រូវវិនិយោគលើគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាដែលមានសក្តានុពល ដូចជាការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ អគារសិក្សា អន្តេវាសិកដ្ឋាន មន្ទីរពិសោធ កសិដ្ឋាន មជ្ឈមណ្ឌលឌីជីថល ដើម្បីប្រែក្លាយជាគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាឈានមុខ និងអាចទទួលបានស្តង់ដាកម្រិតតំបន់ និងអន្តរជាតិ (University Ranking) និងប្រែក្លាយគ្រឹះស្ថានទាំងនោះ ជាមជ្ឈមណ្ឌលធនធានសម្រាប់ប្រើប្រាស់រួមគ្នា។

(២) ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ច និងសមត្ថភាពស្ថាប័ន៖ ដោយត្រូវជានាស្វ័យភាព គណនេយ្យភាព ប្រព័ន្ធធានាគុណភាពផ្ទៃក្នុង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការស្រាវជ្រាវ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យឌីជីថល ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស ប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ច និងការវាយតម្លៃគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា ដើម្បីផ្តល់ការទទួលស្គាល់គុណភាពអប់រំ ការកសាងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនិងផែនទីបង្ហាញផ្លូវ ការបញ្ចូលអ្នកមានសញ្ញាបត្រថ្នាក់បណ្ឌិតក្នុងក្របខ័ណ្ឌមន្ត្រីរាជការ ការបង្កើតកម្មវិធីថ្នាក់ក្រោយបណ្ឌិត ការសិក្សាលើជំនាញពាក់ព័ន្ធនឹងការងារទាំងរយៈពេលខ្លី និងវែង (reskilling & upskilling) និងការរៀបចំប្រព័ន្ធវាយតម្លៃការបំពេញការងារផ្អែកលើសមិទ្ធកម្ម។

(៣) ការធ្វើទំនើបកម្មកម្មវិធីសិក្សា និងការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការបង្រៀន និងរៀន៖ ដោយត្រូវធ្វើទំនើបកម្ម និងការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា ដោយផ្អែកលើលទ្ធផល (Outcome-Based Education Program–OBE) រួមទាំងការផ្តល់សិទ្ធិដល់គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា ក្នុងការកែសម្រួល និងការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សាថ្នាក់ឆ្នាំសិក្សាមូលដ្ឋាន ការបញ្ចូលមុខវិជ្ជាថ្មីៗ និងការបង្កើតកម្មវិធីសិក្សាជំនាញថ្មី ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការវិវត្តនៃបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល និងបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្ម ៤.0 ដូចជា៖ បញ្ញាសិប្បនិមិត្ត វិទ្យាសាស្ត្រទិន្នន័យ មេកាត្រូនិច បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន វិទ្យាសាស្ត្រកុំព្យូទ័រ បច្ចេកវិទ្យាអាហារ វិទ្យាសាស្ត្ររូបធាតុ និងគ្រឿងបង្គុំវិស្វកម្មអេឡិចត្រូនិច ស្វ័យប្រវត្តិកម្ម មុខវិជ្ជាវិទ្យាសាស្ត្រនិងបច្ចេកវិទ្យា ការបង្កើតប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការសិក្សា (Learning Management System–LMS)។ ការវាយតម្លៃទទួលស្គាល់គុណភាពកម្មវិធីសិក្សា (Program Accreditation) និងការរៀននិងបង្រៀន តាមរយៈប្រព័ន្ធឌីជីថល ការបង្កើតប្រព័ន្ធផ្ទេរក្រេឌីតការសិក្សា (Credit Transfer) ក្នុងចំណោមគ្រឹះស្ថាន

ឧត្តមសិក្សា និងការផ្សារភ្ជាប់សាកលវិទ្យាល័យជាមួយកម្មវិធីអគារវៃឆ្លាត និងទីក្រុងវៃឆ្លាត ដោយសហការជាមួយក្រុមហ៊ុនក្នុង និងក្រៅប្រទេស។

វិធានការលើកកម្ពស់គុណភាពនៃការរៀន និងបង្រៀន៖ (១) បង្កើនគុណវុឌ្ឍិសាស្ត្រាចារ្យ ដោយផ្តល់អាហារូបករណ៍ដើម្បីបង្កើនគុណវុឌ្ឍិគ្រូថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ និងថ្នាក់បណ្ឌិត។ ក្នុងរយៈពេល ១០ ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ចំនួនសាស្ត្រាចារ្យមានសញ្ញាបត្របណ្ឌិតនៅវិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យាកម្ពុជាកើនឡើងពី ៣៤នាក់ ទៅ ៩៥នាក់ និងនៅសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញកើនឡើងពី ១៦នាក់ ដល់ ៩៦នាក់ និងឈានដល់ ១០៦នាក់នៅឆ្នាំ ២០២៥ (២) អនុវត្តវិធីសាស្ត្របង្រៀនទំនើប ដើម្បីលើកកម្ពស់បំណិនសតវត្សទី២១ តាមរយៈការសិក្សាបែបត្រឡប់ (Blended Learning) ការបង្រៀនតាមបែបសិក្សាគម្រោង (អនុវត្តផ្ទាល់ក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍ កសិដ្ឋាន ឬជាក្រុម) ការសិក្សាបែបពិសោធន៍ (Lab based education) ការសិក្សាបែបអនុវត្តផ្ទាល់ Leaning by doing តាមរយៈម៉ូដែល Fab-lab ការបង្រៀនភាសាបរទេស បំណិនសហគ្រិនភាព បំណិនបច្ចេកវិទ្យា និងបំណិនឌីជីថល (៣) ការគាំទ្រដល់និស្សិត ដូចជាការសិក្សាគម្រោង ការស្រាវជ្រាវ ការពិសោធ ការចុះកម្មសិក្សា និងការចល័តនិស្សិតជាមួយសាកលវិទ្យាល័យអន្តរជាតិ ស្ថាប័នដៃគូ និងសហគ្រាសឯកជន និងឧស្សាហកម្ម និងការបង្កើតក្លឹបសិក្សា និងស្វ័យសិក្សា និងការជួយនិស្សិតរៀនយឺត។

(៤) ការពង្រឹងអន្តរជាតិភាវូបនីយកម្ម៖ បង្កើតកម្មវិធីសិក្សាអន្តរជាតិ (International Academic Programs) រួមមាន កម្មវិធីសិក្សាទ្វេ/ភ្លោះ (Dual Program) និងកម្មវិធីសិក្សារួមគ្នា (Joint-Degree Program) ជាពិសេសសម្រាប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ និងថ្នាក់បណ្ឌិត តាមរយៈការសហការជាមួយសាកលវិទ្យាល័យដៃគូនៅក្នុងនិងក្រៅប្រទេស និងក្រុមហ៊ុនឧស្សាហកម្ម ការផ្លាស់ប្តូរគ្រូបង្រៀន អ្នកស្រាវជ្រាវ និងនិស្សិត ការអនុវត្តគម្រោងស្រាវជ្រាវរួមគ្នា ការអញ្ជើញសាស្ត្រាចារ្យ និងអ្នកជំនាញពីបរទេសមកជួយបង្រៀនមុខវិជ្ជាថ្មីៗ។ គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាសាធារណៈនិងឯកជនចំនួន ១១ បាននិងកំពុងបន្តអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងភាពជាដៃគូជាមួយសាកលវិទ្យាល័យនៅក្រៅប្រទេសចំនួន ១៧ មកពី ១០ប្រទេស។ កម្មវិធីសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រថ្មីត្រូវបានបង្កើត និងកែលម្អមានចំនួន ៧៩ ហើយបុគ្គលិកអប់រំនៅតាមគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាចំនួន ១៩៩រូប កំពុងបន្តការសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ និងថ្នាក់បណ្ឌិត ជាមួយសាកលវិទ្យាល័យដៃគូ។

(៥) ការពង្រឹងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីស្រាវជ្រាវនៅឧត្តមសិក្សា៖ ការលើកកម្ពស់ការស្រាវជ្រាវ និងបោះពុម្ពអត្ថបទស្រាវជ្រាវក្នុងទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវជាតិនិងអន្តរជាតិ ការពង្រឹងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រងការស្រាវជ្រាវ ការផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តដល់អ្នកស្រាវជ្រាវនិងការបង្កើតប្រាក់ចំណូល

ការវាយតម្លៃស្នាដៃស្រាវជ្រាវដើម្បីផ្តល់ឋានៈសាស្ត្រាចារ្យ ការរៀបចំវេទិកាផ្សព្វផ្សាយស្នាដៃស្រាវជ្រាវ ការបង្កើតមូលនិធិស្រាវជ្រាវជាតិ ការបង្កើតសង្គមវិទ្យាសាស្ត្រ (Professional Scientific Society) ដើម្បីចែករំលែកបទពិសោធ ការបង្កើតភាពជាដៃគូរវាងសាកលវិទ្យាល័យ និងសាកលវិទ្យាល័យ (Consortium Universities) សាកលវិទ្យាល័យនិងក្រុមហ៊ុនឧស្សាហកម្មឯកជន (University-Industry Linkage) សាកលវិទ្យាល័យនិងសហគមន៍ (University-Community Partnership) ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការរបស់សង្គមជាតិ ក្រុមហ៊ុន ឧស្សាហកម្ម និងសហគមន៍។ អត្ថបទស្រាវជ្រាវបែបវិទ្យាសាស្ត្រចំនួន៧៧ ត្រូវបានបោះពុម្ពនៅ ក្នុងទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវអន្តរជាតិ និងអត្ថបទ២០ទៀត ត្រូវបានបោះពុម្ពនៅក្នុងទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវជាតិ។

(៦) ការបង្កើនចំនួននិស្សិតចូលរៀន និងបរិយាប័ន្ន៖ ដោយអនុវត្តកម្មវិធីភាពជាដៃគូការអប់រំស្វែមតាមគំរូភាពជាដៃគូរវាងមធ្យមសិក្សានិងឧត្តមសិក្សា ការផ្តល់អាហារូបករណ៍ដល់និស្សិតក្រីក្រនិងមានពិការភាព និងការផ្តល់ថវិកាគាំទ្រនិស្សិតចូលរៀននៅឧត្តមសិក្សា។

១០.ការអភិវឌ្ឍឧត្តមសិក្សាក្នុងបរិបទបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល៖ នៅក្នុងយុគសម័យឌីជីថល គោលបំណងសំខាន់នៃការអប់រំឧត្តមសិក្សាគឺ ដើម្បីសម្របខ្លួន និងឆ្លើយតបទៅនឹងទិដ្ឋភាពបច្ចេកវិទ្យាដែលកំពុងវិវត្តយ៉ាងឆាប់រហ័ស។ គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាត្រូវផ្តល់ឱ្យនិស្សិតនូវសមត្ថភាពឌីជីថល និងជំនាញត្រិះរិះពិចារណា ដែលចាំបាច់សម្រាប់ភាពជោគជ័យក្នុងសតវត្សទី២១។ នៅក្នុងន័យនេះ គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាមានភារកិច្ចបង្កើតការអប់រំ ដែលរួមបញ្ចូលយុទ្ធសាស្ត្រសិក្សាតាមឌីជីថល លើកកម្ពស់ការច្នៃប្រឌិត និងសម្របសម្រួលការតភ្ជាប់ជាសកល ដើម្បីធានាថានិស្សិតត្រូវបានរៀបចំយ៉ាងល្អ សម្រាប់រួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គមក្នុងយុគសម័យឌីជីថល។ គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាត្រូវពង្រឹងភាពជាដៃគូជាមួយវិស័យឯកជន និងពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធនៃការសិក្សាតាមអនឡាញ បន្តការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ និងពង្រឹងប្រព័ន្ធសុវត្ថិភាពទិន្នន័យឯកជនភាព។

ការអប់រំឌីជីថលនៅកម្រិតឧត្តមសិក្សាបានធានា៖ (១) ភាពសម្បូរបែបនៃធនធានសម្រាប់ការរៀននិងបង្រៀន (២) ភាពងាយស្រួលនៃទំនាក់ទំនង កិច្ចសហការ និងការចូលរួម (៣) ភាពបត់បែននៃកាលវិភាគ និងការរៀនតាមលក្ខណៈបុគ្គល (៤) ការអភិវឌ្ឍការអប់រំឌីជីថល (៥) ការលើកកម្ពស់ជំនាញឌីជីថល (៦) ការបង្កើនការស្រាវជ្រាវ និងការច្នៃប្រឌិត និង (៧) ការគាំទ្រការអប់រំពេញមួយជីវិត។

ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអប់រំឌីជីថលនៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា ក្រសួងបាននិងកំពុង៖ (១) អភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យា (២) ការធានាគុណភាព និងស្តង់ដា (៣) ការបត់បែន

ទៅតាមការផ្លាស់ប្តូរបច្ចេកវិទ្យា (៤) ការធានាសុវត្ថិភាពទិន្នន័យឯកជនភាព (៥) ការពង្រឹងភាពជាដៃគូជាមួយក្រុមហ៊ុន (៦) ការបន្តការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ (៧) ការអភិវឌ្ឍបណ្តាញសាកលវិទ្យាល័យសាយប័រ (Cyber University Network) ដែលមានគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សារដ្ឋចំនួន ៦ និងគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាឯកជនចំនួន ២ ទាំងនៅក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ និងនៅតាមបណ្តាខេត្តចូលរួម ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពសាស្ត្រាចារ្យសម្រាប់ការអនុវត្តការបង្រៀននិងរៀនតាមអនឡាញ។

១១.ការអប់រំបរិយាបន្ននៅកម្ពុជា៖ ជាយុទ្ធសាស្ត្រមួយដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំ សំដៅការផ្តល់ឱ្យមនុស្សគ្រប់រូបទទួលបានឱកាសស្មើៗគ្នា ដោយមិនគិតពីភេទ អាយុ ពណ៌សម្បុរ ជាតិសាសន៍ ជនជាតិដើមភាគតិច ភាសា សាសនា និន្នាការនយោបាយ ឬពិការភាព ជាពិសេសជនងាយរងគ្រោះ។ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** និង **សម្តេចកិត្តិព្រឹទ្ធបណ្ឌិត** តែងតែយកចិត្តទុកដាក់ ដល់កុមារមានពិការភាព ដោយផ្តល់កិច្ចគាំទ្រពិសេសតាមគ្រប់រូបភាព។

ចាប់ពីឆ្នាំ ២០១៦ ការផ្តល់សេវាអប់រំពិសេសត្រូវបានផ្ទេរពីអង្គការគ្រួសារថ្មី មកក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា។ ដើម្បីធានាបាននូវការផ្តល់សេវាអប់រំ ពិសេសប្រកបដោយគុណភាព ក្រសួងបាន៖

(១) បង្កើតវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំពិសេស និងនាយកដ្ឋានអប់រំពិសេស៖ ការរៀបចំគោលនយោបាយស្តីពីការអប់រំកុមារពិការ គោលនយោបាយស្តីពីការអប់រំបរិយាបន្ន ឯកសារជំនួយស្មារតីសម្រាប់គ្រូបង្រៀនវិទ្យាល័យអប់រំពិសេស ឯកសារជំនួយសម្រាប់ការកំណត់អត្តសញ្ញាណកុមារមានពិការភាពក្រោមអាយុ ៥ឆ្នាំ និងសម្របសម្រួលកិច្ចសហការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់។

(២) ការបន្តវិនិយោគលើវិទ្យាល័យអប់រំពិសេសចំនួន ៦៖ ដើម្បីអនុវត្តកម្មវិធីអប់រំដល់កុមារមានពិការភាពនៅទូទាំងប្រទេស រួមទាំងកុមារខ្សោយសតិបញ្ញានិងអូទីស្សឹម និងការអនុវត្តកម្មវិធីសមាហរណកម្ម ដោយកុមារត្រូវរៀននៅគ្រឹះស្ថានសិក្សារដ្ឋពាក់កណ្តាលថ្ងៃ និងនៅសាលាអប់រំពិសេសពាក់កណ្តាលថ្ងៃទៀត។

(៣) ការផ្តល់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភពិសេស៖ ចំនួន ៨ សែនរៀលលើបៀវត្សគ្រូបង្រៀន ដែលកើនឡើងជាលំដាប់ ដើម្បីថែរក្សាអ្នកឯកទេសខាងផ្នែកអប់រំពិសេស។

(៤) **ការបន្តកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ៖** សហការជាមួយអង្គការគ្រួសារថ្មី ក្នុងការធ្វើសវនកម្មគុណភាពប្រចាំឆ្នាំ និងសហការជាមួយដៃគូអន្តរជាតិ ក្នុងការពិនិត្យត្រចៀក និងការគាំទ្របច្ចេកទេស។

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាបានផ្តល់ការអប់រំពហុភាសានៅកម្រិតមត្តេយ្យសិក្សា និងបីឆ្នាំដំបូងនៃបឋមសិក្សាសម្រាប់កុមារជនជាតិភាគតិច នៅក្នុងខេត្តមណ្ឌលគិរី រតនគិរី ក្រចេះ ស្ទឹងត្រែង និងព្រះវិហារ ដោយសហការជាមួយអង្គការយូនីសេហ្វ និង CARE៖

(១) **ការប្រើប្រាស់គំរូស្ពានចម្លង៖** ពីភាសាជនជាតិភាគតិច (ភាសាព្នង កាវ៉ែត គ្រឹង ទំពួន ព្រៅ និងចារ៉ាយ) ដើម្បីឱ្យពួកគេអាចរៀនជាភាសាជាតិទាំងស្រុង នៅថ្នាក់ទី៤។

(២) **ផែនការសកម្មភាពស្តីពីការអប់រំពហុភាសា៖** កម្ពុជាជាប្រទេសតែមួយគត់នៅតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ដែលលើកកម្ពស់ការអប់រំពហុភាសា តាមរយៈការកំណត់គោលការណ៍ស្តីពីការអនុវត្តកម្មវិធីអប់រំពីរភាសា ការរៀបចំឯកសារបណ្តុះបណ្តាលគ្រូអប់រំពហុភាសា ឯកសារបណ្តុះបណ្តាលគ្រូមត្តេយ្យសិក្សាអប់រំពហុភាសា ជាដើម។

(៣) **ការបញ្ចូលសាលាសហគមន៍ចូលជាគ្រឹះស្ថានសិក្សារដ្ឋ៖** ផ្តល់ថវិកាដំណើរការសាលារៀន និងបញ្ចូលគ្រូជនជាតិដើមភាគតិចចំនួន ៥០នាក់ចូលក្នុងក្របខណ្ឌរដ្ឋ ដើម្បីធានាថា កុមារជនជាតិដើមភាគតិចទទួលការអប់រំប្រកបដោយសមធម៌ បរិយាបន្ន និងឱកាសសិក្សាពេញមួយជីវិត ដើម្បីក្លាយជាមូលធនមនុស្ស។

១២. មជ្ឈមណ្ឌលសិក្សាពេញមួយជីវិត៖ ជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់សម្រាប់រួមចំណែកអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សនៅក្នុងសហគមន៍ ឱ្យមានការរីកចម្រើនទាំងផ្នែកបញ្ញាស្មារតី ចំណេះដឹងថ្មី បំណិនថ្មី រួមទាំងការផ្តល់ជាគំនិតច្នៃប្រឌិត ការបង្កើតថ្មី ការគិតអ្វីដែលងាយ និងមានប្រយោជន៍សម្រាប់ខ្លួនឯង គ្រួសារ និងសង្គមជាតិ ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ការជួយបង្កើតការងារ ការស្វែងរកការងារជូនអ្នកសិក្សាក្រោយរៀនចប់ជំនាញ។

ដើម្បីជំរុញមជ្ឈមណ្ឌលសិក្សាសហគមន៍ឱ្យដំណើរការល្អ និងប្រែក្លាយជាមជ្ឈមណ្ឌលអប់រំពេញមួយជីវិត ទាមទារនូវកត្តាជាច្រើនរួមមាន៖

(១) **ការបំពេញបន្ថែមលើកម្មវិធីសិក្សាសាលារដ្ឋ៖** ស្របតាមតម្រូវការជាក់ស្តែងរបស់យុវជន និងសិស្ស ដូចជាកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលភាសាបរទេស បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មានវិទ្យា ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ និងការបើកវគ្គខ្លីៗសម្រាប់យុវជន និងសិស្សចំណេះទូទៅ ព្រមទាំងមានវិធីសាស្ត្រទាក់ទាញសិស្សឱ្យមករៀន ។

(២) ការផ្សារភ្ជាប់កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលជាមួយតម្រូវការជាក់ស្តែងក្នុងសហគមន៍៖ ការសិក្សាតម្រូវការទីផ្សារ ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញកសិកម្ម និងការរៀបចំកម្មវិធីប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិតនិងនវានុវត្តន៍ ដូចជាវគ្គខ្លីៗខាងផ្នែកគរុកោសល្យ សិប្បកម្មដែក ការផលិតវីដេអូ ការបណ្តុះបំណិនរកប្រាក់ចំណូលជាដើម។

(៣) ការចូលរួមនិងការសហការ៖ ការបង្កើតគណៈកម្មការគ្រប់គ្រងដែលសកម្ម និងមាន មនសិការខ្ពស់ ដោយមានការចូលរួមពីយុវជនស្ម័គ្រចិត្ត និងការគាំទ្រពីនាយកដ្ឋានអប់រំ ក្រៅប្រព័ន្ធ និងអង្គការដៃគូ ដូចជាអង្គការ DVVI ព្រមទាំងធ្វើការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព គណៈកម្មការគ្រប់គ្រងឱ្យមានសមត្ថភាពពេញលេញទាំងជំនាញទន់ និងជំនាញរឹង។

(៤) ការធានានិរន្តរភាព៖ តាមរយៈការផ្តល់ថវិការដ្ឋ ការបង្កើតសកម្មភាពរកចំណូលដើម្បីទ្រទ្រង់មជ្ឈមណ្ឌលសិក្សាពេញមួយជីវិត ការកៀរគរធនធានពីប្រភពផ្សេងៗ និងការលើកទឹកចិត្តដល់បុគ្គលិក។

១៣.ក្រុមប្រឹក្សាយុវជនកម្ពុជា ក្រុមប្រឹក្សាកុមារកម្ពុជា និងការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថជាវិជ្ជមាន៖ គោលបំណងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាយុវជន និងក្រុមប្រឹក្សាកុមារគឺដើម្បីប្រមូលផ្តុំយុវជន និងកុមារគ្រប់រូបនៅក្នុងសាលារៀន ដោយមិនប្រកាន់ពូជសាសន៍ សញ្ជាតិ សាសនា ភេទ វណ្ណៈ ពិការភាព ឱ្យក្លាយជាកូនល្អ សិស្សល្អ មិត្តល្អ មានភាពក្លាហាន មានសាមគ្គីភាព ចេះរស់នៅជាមួយគ្នាប្រកបដោយគុណធម៌ សីលធម៌ សុជីវធម៌ និងមានគំនិតស្នេហាជាតិមាតុភូមិ។

ដើម្បីធានាបាននូវការគ្រប់គ្រងសាលារៀន និងការរៀននិងការបង្រៀនប្រកបដោយគុណភាព និងប្រសិទ្ធភាព ក្រុមប្រឹក្សាយុវជន និងក្រុមប្រឹក្សាកុមារ ត្រូវចូលរួមលើកកម្ពស់៖

(១) ការអនុវត្តកម្មវិធីក្រៅម៉ោងសិក្សា៖ ការលើកកម្ពស់ការអប់រំសីលធម៌ និងចរិយាធម៌ កម្មវិធីមិត្តអប់រំមិត្ត យុទ្ធនាការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងពីសុខភាពបន្តពូជ និងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងការប្រើប្រាស់សារធាតុញៀន។

(២) ការងារស្ម័គ្រចិត្ត៖ ដើម្បីលើកទឹកចិត្តឱ្យយុវជនចូលរួមក្នុងការងារសង្គម ហាត់ការ និងការបណ្តុះបំណិនបច្ចេកទេស។

(៣) ការបង្កើតក្លឹបសិក្សា៖ ការលើកកម្ពស់ស្វ័យសិក្សា និងការសិក្សារៀនសូត្រក្រៅម៉ោងសិក្សា។

(៤) **ការបណ្តុះបំណិនសតវត្សទី២១៖** ការចូលរួមក្នុងការប្រឡងប្រណាំង និងកម្មវិធីយុវជន ដើម្បីបង្កើនចំណេះដឹង បំណិនជីវិត បំណិនឌីជីថល បំណិនត្រិះរិះពិចារណា ការធ្វើការងារជាក្រុម និងបង្កើតទម្លាប់និងឥរិយាបថល្អ ដែលមានភាពចាំបាច់សម្រាប់យុវជននៅក្នុងសង្គមបច្ចុប្បន្ន។

១៤.ការអនុវត្តសកម្មភាពអប់រំកាយ និងកីឡានៅតាមគ្រឹះស្ថានសិក្សា៖ កំណែទម្រង់កីឡាចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ ២០១៥ ពីការកែជួសជុលកែលម្អពហុកីឡដ្ឋានជាតិអូឡាំពិក ដែលពីមុនជាកន្លែងជម្រករបស់ជនអនាថា ឱ្យទៅជាទីកន្លែងប្រកួតកីឡាបាល់ទាត់តាមស្តង់ដា របស់ FIFA។ កំណែទម្រង់កីឡាផ្តោតលើ៖

(១) **ការយកចិត្តទុកដាក់របស់រដ្ឋ៖** ប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាលបានទទួលជួបជារៀងរាល់ឆ្នាំជាមួយកីឡាករ កីឡាការិនី ដើម្បីផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តក្នុងគ្រប់រូបភាព ទាំងការជួបមុនចេញទៅប្រកួតនៅក្រៅប្រទេស ទាំងការចែករង្វាន់ដល់ជ័យលាភី។

(២) **ការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធកីឡា៖** ឱ្យដល់ស្តង់ដាអន្តរជាតិ។

(៣) **ការលើកទឹកចិត្តផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ៖** ការបង្កើនប្រាក់រង្វាន់ដល់ជ័យលាភី និងការបង្កើនប្រាក់ឧបត្ថម្ភអាហារប្រចាំខែ។

(៤) **ការពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់សហព័ន្ធកីឡា៖** ការផ្តល់ថវិកាដំណើរការដល់សហព័ន្ធកីឡាដែលមានស្តង់ដា។

(៥) **ការហាត់ហ្វឹកហ្វឺន និងកិច្ចសហការល្អជាមួយគណៈកម្មការជាតិអូឡាំពិក៖** ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាទទួលបន្ទុកគ្រប់គ្រងការបណ្តុះបណ្តាលទាំងក្នុង និងក្រៅប្រទេស។ កត្តាទាំងអស់នេះបាននាំមកនូវលទ្ធផល គឺកម្ពុជាទទួលបានមេដាយសរុប ២៨២ (មាស ៨១) នៅក្នុងការប្រកួតកីឡាស៊ីហ្គេម ឆ្នាំ ២០២៣។

ការអប់រំកាយ និងកីឡាជាសមាសភាគមួយនៃវិស័យអប់រំ ដែលជាមធ្យោបាយហាត់ពត់រាងកាយ និងបញ្ញាស្មារតីរបស់មនុស្សឱ្យមានការលូតលាស់ល្អ កម្លាំងមាំមួន និងមានសុខភាពល្អ។ ប្រការនេះជួយកសាងធនធានមនុស្សឱ្យក្លាយជាពលរដ្ឋល្អ រួមចំណែកកសាង និងការពារជាតិមាតុភូមិ។ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាបាននិងកំពុងអនុវត្តកម្មវិធីអប់រំកាយ និងកីឡាក្នុងម៉ោងសិក្សា (២ម៉ោងក្នុងមួយសប្តាហ៍) នៅសាលាចំនួន ២,៧៨៦ រៀបចំប្រកួតកីឡាសិស្សនៅកម្រិតរាជធានី ខេត្ត និងការប្រកួតកីឡាជ្រើសរើសជើងឯកសិស្សបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាទូទាំងប្រទេសប្រចាំឆ្នាំ។

តាមអនុសាសន៍ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់ **សម្តេចធិបតីនាយករដ្ឋមន្ត្រី** ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡានឹង៖

(១) កម្មវិធីក្រៅម៉ោងសិក្សា៖ ដាក់បញ្ចូលការអនុវត្តកម្មវិធីអប់រំកាយ និងកីឡា ទៅក្នុងកម្មវិធីកីឡាក្រៅម៉ោងសិក្សា និងការអប់រំសិស្សឱ្យយល់ពីសារៈសំខាន់នៃកីឡា ក្នុងការលើកកម្ពស់សុខភាពនិងជីវភាពរស់នៅ។ ការវិនិយោគ ១ដុល្លារនឹងទទួលផលមកវិញ ៣ដុល្លារ។

(២) ការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សាថ្មី និងការលើកកម្ពស់គុណវុឌ្ឍិគ្រូកីឡា៖ ការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សាទំនើប ដោយសហការជាមួយអង្គការ Hearts of Gold និងការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូកីឡាតាមរូបមន្តបរិញ្ញាបត្រ ឬ ១២+៤។

(៣) ការផ្សារភ្ជាប់៖ ការអប់រំកាយជាមួយនឹងកីឡាតាមគ្រឹះស្ថានសិក្សា និងកីឡាកម្រិតខ្ពស់ (ការលេងបាល់គ្រប់ប្រភេទ ការបង្កើតក្លឹបកីឡា)។

(៤) ការរៀបចំការប្រកួត៖ លើកទឹកចិត្តឱ្យសហព័ន្ធកីឡារៀបចំការប្រកួតកីឡា ដើម្បីជ្រើសរើសកីឡាករមានសក្តានុពល ឱ្យចូលក្នុងក្រុមកីឡាករថ្នាល និងកីឡាករជម្រើសជាតិ។

១៥. ការលើកកម្ពស់សុខភាពសិក្សានៅតាមសាលារៀន៖ គឺជាចំណុចគន្លឹះមួយ ក្នុងចំណោមអាទិភាពទាំងបួនរបស់ **សម្តេចធិបតីនាយករដ្ឋមន្ត្រី** សម្រាប់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៧នៃរដ្ឋសភា។ ការលើកកម្ពស់សុខភាពសិក្សា ដោយយកចិត្តទុកដាក់លើសុខភាពរបស់សិស្ស តាមរយៈ៖

(១) ការលើកកម្ពស់សុខភាពរបស់អ្នកសិក្សានិងបុគ្គលិកអប់រំ៖ ការរៀបចំបន្ទប់សុខភាព ការផ្តល់សេវាពិនិត្យសុខភាព និងការផ្តល់ថ្នាំបង្ការ។ ការរៀបចំ "បន្ទប់សុខភាពសិក្សាគ្រប់ ជ្រុងជ្រោយ" មុនគេនៅសាលាបឋមសិក្សាចតុមុខ និងសាលារៀនជាច្រើនទៀតបានយក បទពិសោធនេះ ទៅអនុវត្តនៅសាលារៀនរបស់ខ្លួនជាបន្តបន្ទាប់។ នៅឆ្នាំ ២០២២ ក្រសួង ទទួលបានពានរង្វាន់ «ទិវាពិភពលោកគ្មានថ្នាំជក់» ពីអង្គការសុខភាព ពិភពលោក (WHO)។

(២) ការលើកកម្ពស់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតនិងអនាម័យ៖ បរិក្ខារលាងសម្អាតដៃ បង្គន់អនាម័យ និងការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់។ ក្នុងរយៈពេល ១០ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានសាងសង់បង្គន់អនាម័យ និងកន្លែងលាងសម្អាតដៃចំនួន ២,៦៩៣ នៅតាមសាលារៀន អស់ថវិកា ៩លានដុល្លារ និងសាងសង់ដោយសហគមន៍។ គ្រឹះស្ថានសិក្សារដ្ឋ ១០០% មានបង្គន់អនាម័យ។

(៣) ការលើកកម្ពស់អាហារូបត្ថម្ភ និងគុណភាពចំណីអាហារ៖ កម្មវិធីផ្តល់អាហាតាមសាលារៀន ការលើកកម្ពស់មីក្រូសារជាតិក្នុងចំណីអាហារ និងការត្រួតពិនិត្យគុណភាពចំណីអាហារនៅតាមសាលារៀន។

(៤) ការលើកកម្ពស់បរិស្ថានសិក្សាប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងមេត្រីភាព៖ អនាម័យបរិស្ថាន ស្អាត សួនផ្កា និងទីលានសម្រាប់អនុវត្តអប់រំកាយនិងកីឡា។

(៥) ការលើកកម្ពស់សន្តិសុខនិងសណ្តាប់ធ្នាប់ក្នុងគ្រឹះស្ថានសិក្សា៖ ការរក្សាសន្តិសុខនិងសណ្តាប់ធ្នាប់ និងការបំពាក់ឧបករណ៍បង្ការការពារ។

(៦) ការលើកកម្ពស់ការអប់រំសុខភាព៖ ការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សា២ ម៉ោងក្នុង ១ សប្តាហ៍ ការរៀបចំសៀវភៅសិក្សាគោលមុខវិជ្ជាអប់រំសុខភាព និងការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូមុខវិជ្ជាអប់រំ សុខភាព។

(៧) ការអនុវត្តគោលការណ៍ប្រតិបត្តិស្តង់ដា៖ ក្រសួងបានសហការ ជាមួយក្រសួងសុខាភិបាល អង្គការសុខភាពពិភពលោក ព្រមទាំងដៃគូអភិវឌ្ឍផ្សេងទៀត ដោយរៀបចំជា «គោលការណ៍ប្រតិបត្តិស្តង់ដា ស្តីពីការលើកកម្ពស់សុខភាពសិក្សាសម្រាប់គ្រឹះស្ថានសិក្សាចំណេះទូទៅ» នៅឆ្នាំ២០២២។ គោលការណ៍នេះមាន ៩ស្តង់ដា ស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្រទាំង៩ នៃគោលនយោបាយជាតិស្តីពី សុខភាពសិក្សា ដែលរួមមាន ២៦សូចនាករ និង ៥៧ សូចនាកររង។

- **សម្តេចមហាបវរធិបតីនាយករដ្ឋមន្ត្រី ជាទីគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់**
- **អង្គសន្និបាតទាំងមូលជាទីមេត្រី**

សមិទ្ធផលអប់រំដែលក្រសួងសម្រេចបានក្នុងឆ្នាំសិក្សាកន្លងមក គឺពិតជាអាស្រ័យដោយការដឹកនាំដ៏ឈ្លាសវៃរបស់ **សម្តេចតេជោ អតីតនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងសម្តេចធិបតីនាយករដ្ឋមន្ត្រី** ដែលជានិច្ចកាលតែងយកចិត្តទុកដាក់លើវិស័យអប់រំ និងចាត់ទុកវិស័យអប់រំជាយុទ្ធសាស្ត្រកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងជាវិស័យអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសង្គមជាតិ។

ជាទីបញ្ចប់ ក្នុងនាមក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា និងក្នុងនាមអង្គសន្និបាតទាំងមូល ខ្ញុំបាទសូមគោរពជូនពរ **សម្តេចមហាបវរធិបតីនាយករដ្ឋមន្ត្រី** ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ភ្ញៀវកិត្តិយសជាតិ និងអន្តរជាតិ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ សូមមានសុខភាពល្អ សិរីសួស្តី ជ័យមង្គល ក្នុងឱកាសចូលឆ្នាំថ្មី ប្រពៃណីជាតិ នាពេលដ៏ខ្លីខាងមុខ និងសូមសមប្រកបដោយពុទ្ធពរ ៤ប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ និងពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

ខ្ញុំបាទមានកិត្តិយស សូមអនុញ្ញាតគោរពអញ្ជើញ **សម្តេចមហាបវរធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** ជាទីគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ សូមមេត្តាមានមតិសំណេះសំណាល ណែនាំ និងផ្តល់អនុសាសន៍ដល់អង្គសន្និបាតទាំងមូលសម្រាប់យកទៅអនុវត្ត និងប្រែក្លាយជាទិសដៅភារកិច្ចឆ្នាំសិក្សាថ្មី ២០២៣-២០២៤ និងឆ្នាំសិក្សាខាងមុខឱ្យសម្រេចបានជោគជ័យថែមទៀត។

សូមគោរពអញ្ជើញ !